

2018

Frifondrapporten

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, 2019.

Alle Frifonds årsrapporter er tilgjengelige på www.frifond.no.

Rettigheter til bilder er spesifisert i bildetekst.

1 Innhold

1	Frifond-tilsagnet 2018	4
1.1	Om rapporten	
2	Målsetninger og målgruppe for Frifond-ordningen	4
3	Administrasjon av Frifond-ordningen i LNU	5
3.1	LNUs elektroniske saksbehandlingssystem	
3.2	Koordinering og samarbeid med Norsk musikkråd	
4	Omtale av Frifondordningen i 2018	6
4.1	Frifond sin fylkesfordeling i 2018	
5	Omtale og vurdering av Frifond organisasjon	10
5.1	Søknader og saksbehandling i 2018	
5.2	Eksempler på organisasjoner som får støtte	
5.3	Oppfølging, veiledning og rapportering	
6	Omtale og vurdering av Frifond barn og unge	16
6.1	Utbetalinger	
6.2	Eksempler på prosjekter som har fått støtte	
6.3	Egenorganisert fysisk aktivitet	
7	Omtale og vurdering av Frifond teater	22
7.1	Utbetalinger i 2018	
7.2	Eksempler på prosjekter som har fått støtte	
8	Felles omtale og vurdering av Frifond teater og Frifond barn og unge	24
8.1	Tillit til barn og unge som initiativtakere og drivere i prosjekter	
8.2	Søknadsprosessen i Frifond barn og unge og Frifond teater	
8.3	Rapportering og oppfølging av søkere	
8.4	Purrerutiner og tilbakekreving av midler	
8.5	Prosjektbesøk	
9	Informasjonsarbeid	27
9.1	Ny nettside og ny grafisk profil	
9.2	Informasjonsturer	
9.3	Frifond i sosiale medier	
9.4	Mediedekning av Frifond	
10	Resultater og måloppnåelse	30
10.1	Frifond stimulerer barn og unges aktivitet og deltakelse	
10.2	Frifond når ut til et bredt spekter av søkere og aktiviteter	
10.3	Frifond er en lavterskel støtteordning	
11	Sammendrag	36
12	Avsluttende kommentarer	36

1 Frifond-tilsagnet 2018

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) viser til tilskuddsbrev fra Kulturdepartementet 24. mai 2018 med referanse 18/2083-4. Etter avtale med Kulturdepartementet rapporteres det på LNUs forvaltning av Frifond-ordningene i samme rapport. Denne rapporten beskriver LNUs forvaltning av Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon. Forvaltningen av egenorganisert fysisk aktivitet er omtalt spesifikt i egen del i rapporten.

LNU ble i 2018 tildelt 146 517 840 kroner fra Norsk Tippings overskudd til kulturformål (heretter omtalt som spillemidlene) til Frifond barn og unge, Frifond organisasjon og Frifond teater. I tillegg mottok LNU et tilskudd på 4 000 000 kroner til egenorganisert fysisk aktivitet i Frifond barn og unge fra spillemidlene til idrettsformål.

Tilskuddet til Frifond organisasjon, Frifond teater og Frifond barn og unge utgjør 73,5 % av det totale tilskuddet i Frifond, mens Norsk musikkråd (NMR) mottok 26,5 % av det totale tilskuddet.

LNU rapporterer med dette på disponeringen av midlene etter de kravene som er stilt i tilskuddsbrevet 24. mai 2018. I tråd med tilskuddsbrevet føres renteinntektene inn på konto for utdeling i Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon. Renteinntektene i 2018 utgjorde totalt 17 026 kroner.

1.1 Om rapporten

Rapporten har følgende vedlegg:

- Revisors beretning for støtteordningene Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon samt for administrasjonen av disse
- Liste over Frifond-organisasjoner og medlemmer i LNU
- Styrets vurdering av Frifond-forvaltningen knyttet til tilskuddsbrevet fra Kulturdepartementet og styrets vurdering av LNUs økonomiske situasjon
- Nøkkeltall for tilskudd til Frifond organisasjon, Frifond barn og unge og Frifond teater
- Fylkesstatistikk over Frifond-søkere
- LNUs regnskap for 2018

- LNUs forvaltningsmanual
- Liste over søknader om støtte til egenorganisert fysisk aktivitet
- Annen dokumentasjon som kreves i følge tilsagnsbrevet samt kommentarer til tallene i regnskapet er innarbeidet i rapporten.

Bilder som er brukt i rapporten er, hvis ikke annet er oppgitt, hentet fra rapportene støttemottakere av Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon har levert til LNU i 2018.

Oppdaterte retningslinjer for de enkelte støtteordningene er tilgjengelig på www.frifond.no og www.lnu.no.

2 Målsetninger og målgruppe for Frifond-ordningen

Tilskuddsbrevet fra Kulturdepartementet viser til regjeringens mål om å bedre vilkårene for frivillige organisasjoner, samt legge til rette for at flest mulig skal ha mulighet til å delta i frivilligheten.

Formålet med tilskuddet til Frifond, ifølge tilskuddsbrevet, er å stimulere barn og unges aktivitet og deltakelse lokalt og bedre rammebetingelsene for frivillige organisasjoner og gruppers medlemsbaserte virke på lokalt nivå. Tilskuddet skal nå ut til et bredt spekter av organisasjoner, frittstående grupper og foreninger med ulike formål og aktivitetsgrunnlag.

Midlene skal også komme organisasjoner og grupper som ikke er medlemmer i LNU til gode. 5-30 % av midlene skal gå til lokale lag uten sentralledd, og 70-95 % til lokale lag med sentralledd.

For både sentrale organisasjoner og frittstående grupper og organisasjoner gjelder noen grunnleggende kriterier. Både organisasjonene og de frittstående gruppene må:

- Arbeide etter demokratiske prinsipper
- Ha et allmennyttig siktemål
- Arbeide for og med barn og unge under 26 år i lokalmiljøet

Ut fra disse forutsetningene og Kulturdepartementets mål om å styrke de frivillige organisasjo-

nene, har LNU og NMR sammen definert støtteordningens målgruppe basert på kriterier om frivillighet, demokratiske prinsipper, allmennyttig siktemål, lokal aktivitet og barn og unge som aktører og målgruppe. Dette reflekteres i retningslinjene til hver av særordningene i Frifond. Alle søkere i Frifond vurderes ut fra disse kriteriene.

LNU mener at organisasjonen i 2018 har jobbet i tråd med ordningens formål. Frifond-arbeidet i LNU har vært med på å skape bedre rammevilkår for den frivillige sektoren og har bidratt til å skape et mangfold av lokal aktivitet i hele landet. Frifond er en lavterskelordning som stimulerer barn og unges deltakelse lokalt, og dette mener LNU å ha bidratt til i sin forvaltning av ordningen. Hvilke resultater LNU har oppnådd og hvordan man har oppnådd dem, er beskrevet i denne rapporten.

3 Administrasjon av Frifond-ordningen i LNU

Av spillemidlene er 3 868 423 kroner tatt ut til administrasjon av de tre særordningene. Midlene går i hovedsak til å lønne saksbehandlere, drift av søknadsportalen, administrasjonsbidrag til LNU og til informasjonsaktivitet knyttet til Frifond-ordningen.

LNU har i 2018 hatt fire faste 100 %-stillinger som jobber med Frifond-ordningene. I tillegg har man hatt én deltidsstilling under store deler av året som i hovedsak har jobbet med rapportbehandling på Frifond barn og unge. Én av de faste stillingene var knyttet til Frifond organisasjon og én til Frifond teater, mens de resterende to faste stillingene jobbet med Frifond barn og unge.

Rådgiverne i Frifond inngår i et team i LNU-sekretariatet med egen Frifond-koordinator. Frifond-teamet er også inkludert i forvaltningsavdelingen i LNU hvor felles forvaltningsfaglige utfordringer og strategier diskuteres.

LNU forvalter for øyeblikket omtrent 182 millioner kroner fordelt på åtte nasjonale og internasjonale støtteordninger på vegne av Utenriksdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet og Kulturdepartementet. Blant støtteordningene LNU forvalter er Frifond organisasjon den største, organisasjonene mottok nesten 127 millioner kroner i 2018.

3.1 LNUs elektroniske saksbehandlingssystem

Søkerne til Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon gjennomfører hele prosessen fra søknad til rapportering i den elektroniske søknadsportalen. Dersom søker svarer på e-post lagres denne på samme sted, noe som sikrer en stabil forvaltning for LNU, og mer oversikt for søkeren.

Alle Frifond-ordningene LNU forvalter benytter samme saksbehandlingssystem. Det gjør at man enkelt kan skaffe oversikt over om søker har søkt en av de andre ordningene tidligere, har tidligere tilbakebetalingskrav mot seg eller om det finnes rapporter som ikke er levert eller ferdigbehandlet. En felles søknadsportal gjør forvaltningen enklere, mer oversiktlig og mer samkjørt for søker og saksbehandler.

Som en følge av Frifonds nye grafiske profil våren 2018, ble også Frifond barn og unges søknadsskjema og *Min side* oppdatert med ny layout. Både grafisk profil og enkelte funksjoner ble forbedret for å gjøre siden freshere, enklere og mer brukervennlig. Siden er nå mobiltilpasset, noe som er viktig for dagens unge.

For å imøtekomme søkerens behov har LNU i samarbeid med NMR utredet mulighetene for å investere i et nytt, felles saksbehandlingssystem. Dette vil være svært positivt for søkerne, spesielt siden man da vil kunne overføre feilsendte søknader fra den ene støtteordningen til den andre. Det vil også gjøre arbeidshverdagen enklere for saksbehandlerne, og sikre en trygg og god forvaltning av Frifond.

3.2 Koordinering og samarbeid med Norsk musikkråd

De to Frifond-paraplyene har møter én til to ganger per semester, og LNU anser samarbeidet som godt. LNU har ansvaret for koordinering og administrasjon av et felles informasjonsbudsjett.

På saksbehandlermøtene i 2018 har de største temaene vært lansering av ny grafisk profil og nye nettsider, ny layout for søkerne i søknadsportalen og vurdering av nytt, felles saksbehandlingssystem. Man har diskutert innkjøp av Frifond-effekter, markedsføring på sosiale

medier, lagt strategier for informasjonsarbeid og samordnet informasjonsbesøkene. Mellom møtene er det også kommunikasjon mellom paraplyene med tanke på informasjonsarbeid på nettsider og Facebook, søkere og videre samkjøring av retningslinjene.

Generalsekretærene i LNU og NMR har også hatt jevnlig kontakt i løpet av året for å drøfte felles utfordringer, problemstillinger og muligheter knyttet til Frifond-ordningen. Generalsekretærene har ansvar for fordelingen av Frifond-midlene mellom de to organisasjonene.

4 Omtale av Frifondordningen i 2018

Den interne fordelingen av spillemidler og renteinntekter mellom Frifond barn og unge og Frifond organisasjon i 2018 ble ved styrevedtak satt til respektive 89,7 % til Frifond organisasjon og 10,3 % til Frifond barn og unge. Dermed hadde Frifond organisasjon i 2018 128 062 752 kroner til utdeling (inklusive renteinntekter og restmidler), og Frifond barn og unge hadde 31 053 275 kroner til utdeling (inklusive renteinntekter, restmidler og midler øremerket egenorganisert fysisk aktivitet). Frifond teater mottok 3,5 % av den totale bevilgningen, noe som resulterte i 9 922 473 kroner til utdeling (inklusive renteinntekter og restmidler).

I 2018 har LNU fortsatt å arbeide for god veiledning av søkere, informasjonsarbeid rundt ordningene og en trygg forvaltning. Mer om dette kan leses i de etterfølgende kapitlene som omhandler hver særordning spesifikt.

4.1 Frifond sin fylkesfordeling i 2018

Et av målene for Frifond-ordningen er at den skal nå ut til ungdom uavhengig av geografi og økonomi. I tilsagnsbrevet står det at ordningen skal nå ut til et bredt spekter av organisasjoner og grupper, og at den skal stimulere til aktivitet og deltakelse på lokalt nivå. Et viktig mål for LNU i forvaltningen av Frifond er derfor en jevn fordeling av midlene blant barn og unge i alle fylker.

Tabellene og grafene under viser fordelingen av midler gjennom Frifond-ordningene i LNU, fordelt per fylke. Tabellen viser antall søknader, antall innvilgede søknader, omsøkt beløp og tildelt beløp fordelt på fylke i Frifond barn og unge og Frifond teater. Tabellen viser også hvor stor prosentandel av totalen de tildelte midlene utgjør. For Frifond organisasjon viser tabellen antall lokallag per fylke som har fått tildelt Frifond-midler, tildelte midler per fylke og prosentandelen av totale midler dette utgjør per fylke. For at fordelingen skal bli representativ, blir den koblet med tallet på folkeregistrerte barn og unge under 25 år i de ulike fylkene.

LNU har i 2018 delt ut betydelige Frifond-midler til alle landets fylker gjennom Frifond organisasjon, Frifond teater og Frifond barn og unge, både totalt sett og når man ser på hver enkelt støtteordning.

For å finne ut hvor godt vi oppnår målet om geografisk spredning, har vi i år regnet ut hvor mange kroner en person under 25 år i gjennomsnitt har fått fra hver av Frifond-ordningene.

I tabell 1-4 kan man se en oversikt for hver av ordningene, fylke for fylke. I figur 1 har vi slått sammen støtteordningene Frifond teater og Frifond barn og unge, siden vi i hovedsak gjør felles informasjonsarbeid for disse ordningene.

Det første vi ser er at hovedbestanddelen i fylkenes andel av Frifond-midler er støtte fra Frifond organisasjon. Dette er naturlig, da Frifond organisasjon har flest midler til fordeling. Fylker med lav andel av organisering i slike organisasjoner vil dermed få mindre penger enn de med høy grad av organisering.

Det neste vi ser er at Frifond teater og Frifond barn og unge til en viss grad korregerer disse forskjellene. Det er særlig et poeng i Oslo, som får lite penger fra Frifond organisasjon, men mye penger fra særordningene. Vi ser videre at det omvendte skjer i Rogaland og Vest-Agder, som får lite penger fra særordningene, men som får mye penger fra Frifond organisasjon.

LNU kan i liten grad påvirke hvor mange lokallag og medlemmer de forskjellige organisasjonene har i hvert fylke. Man kunne tenke seg kampanjer for å påvirke organisasjonene til å få flere medlemmer og lokallag i de dårligst representerte fylkene, eller man kunne tenke seg å etablere incentivsystemer i Frifond organisasjon der medlemmer og lokallag i enkelte fylker ga mer støtte. Dette er imidlertid ikke arbeidsmåter

Tabell 1

Frifond barn og unge

Fylke	Søknader	Tilsagn	Søkt om (kr.)	Tildelt (kr.)	Andel
Østfold	62	24	1 231 522	471 767	3,0 %
Akershus	121	56	2 592 669	1 230 412	7,9 %
Oslo	473	223	10 703 312	4 817 111	30,9 %
Hedmark	37	13	748 047	257 740	1,7 %
Oppland	36	20	649 625	342 399	2,2 %
Buskerud	64	29	1 305 300	650 950	4,2 %
Vestfold	47	19	878 679	367 458	2,4 %
Telemark	52	33	1 024 799	751 055	4,8 %
Aust-Agder	32	17	682 670	370 170	2,4 %
Vest-Agder	38	15	686 434	269 207	1,7 %
Rogaland	79	34	1 469 976	528 427	3,4 %
Hordaland	163	77	3 276 107	1 565 948	10,0 %
Sogn og Fjordane	36	9	761 035	222 985	1,4 %
Møre og Romsdal	69	38	1 337 828	762 629	4,9 %
Trøndelag	178	88	3 389 437	1 591 191	10,2 %
Nordland	74	20	1 655 730	504 856	3,2 %
Troms	62	34	1 192 000	573 515	3,7 %
Finnmark	27	15	512 840	297 090	1,9 %
Svalbard	1	1	20 000	10 475	0,1 %
SUM	1651	765	34 118 010	15 585 385	100,0 %

Unge under 25 år*

Antall	Andel
86 135	5,4 %
193 181	12,0 %
190 683	11,9 %
54 611	3,4 %
53 687	3,3 %
82 478	5,1 %
72 630	4,5 %
49 748	3,1 %
36 075	2,3 %
61 372	3,8 %
155 727	9,7 %
164 451	10,3 %
34 603	2,2 %
80 902	5,0 %
142 380	8,9 %
71 496	4,5 %
50 033	3,1 %
23 071	1,4 %
-	0,0 %
1 603 263	100,0 %

* SSB 2018

Tabell 2

Frifond teater

Fylke	Søknader	Tilsagn	Søkt om (kr.)	Tildelt (kr.)	Andel
Østfold	13	9	365 000	225 000	3,5 %
Akershus	43	24	1 014 168	584 848	9,0 %
Oslo	62	37	1 818 525	1 105 666	17,1 %
Hedmark	9	9	305 590	305 590	4,7 %
Oppland	15	11	520 000	380 000	5,9 %
Buskerud	10	9	355 000	315 000	4,9 %
Vestfold	15	6	415 000	200 000	3,1 %
Telemark	10	7	290 000	215 000	3,3 %
Aust-Agder	3	2	97 000	57 000	0,9 %
Vest-Agder	6	4	166 500	116 000	1,8 %
Rogaland	21	14	687 000	457 000	7,0 %
Hordaland	32	24	912 040	715 760	11,0 %
Sogn og Fjordane	4	3	126 000	87 000	1,3 %
Møre og Romsdal	8	4	184 000	59 000	0,9 %
Trøndelag	34	28	944 500	790 000	12,2 %
Nordland	18	14	445 700	348 500	5,4 %
Troms	16	10	511 465	365 000	5,6 %
Finnmark	7	6	165 100	157 600	2,4 %
Svalbard	0	0	0	0	0,0 %
SUM	326	221	9 322 588	6 483 964	100,0 %

Unge under 25 år*

Antall	Andel
86 135	5,4 %
193 181	12,0 %
190 683	11,9 %
54 611	3,4 %
53 687	3,3 %
82 478	5,1 %
72 630	4,5 %
49 748	3,1 %
36 075	2,3 %
61 372	3,8 %
155 727	9,7 %
164 451	10,3 %
34 603	2,2 %
80 902	5,0 %
142 380	8,9 %
71 496	4,5 %
50 033	3,1 %
23 071	1,4 %
-	0,0 %
1 603 263	100,0 %

* SSB 2018

Tabell 3

Frifond organisasjon

Fylke	Sum tildelt (kr.)	Lokallag/tilsagn	Andel	Antall	Andel
Østfold	6 603 874	462	5,3 %	86 135	5,4 %
Akershus	9 122 552	602	6,9 %	193 181	12,0 %
Oslo	12 628 798	550	6,3 %	190 683	11,9 %
Hedmark	3 883 215	318	3,6 %	54 611	3,4 %
Oppland	3 834 097	277	3,2 %	53 687	3,3 %
Buskerud	4 529 259	339	3,9 %	82 478	5,1 %
Vestfold	5 245 478	376	4,3 %	72 630	4,5 %
Telemark	5 127 354	356	4,1 %	49 748	3,1 %
Aust-Agder	3 773 006	314	3,6 %	36 075	2,3 %
Vest-Agder	7 344 651	700	8,0 %	61 372	3,8 %
Rogaland	15 238 272	1193	13,6 %	155 727	9,7 %
Hordaland	12 828 255	837	9,6 %	164 451	10,3 %
Sogn og Fjordane	4 176 864	379	4,3 %	34 603	2,2 %
Møre og Romsdal	7 243 876	635	7,3 %	80 902	5,0 %
Trøndelag	10 205 478	663	7,6 %	142 380	8,9 %
Nordland	4 303 356	378	4,3 %	71 496	4,5 %
Troms	4 294 685	260	3,0 %	50 033	3,1 %
Finnmark	1 576 191	113	1,3 %	23 071	1,4 %
Svalbard	0	0	0,0 %	-	0,0 %
SUM	121 959 260	8 752	100,0 %	1 603 263	100,0 %

* SSB 2018

Tabell 4

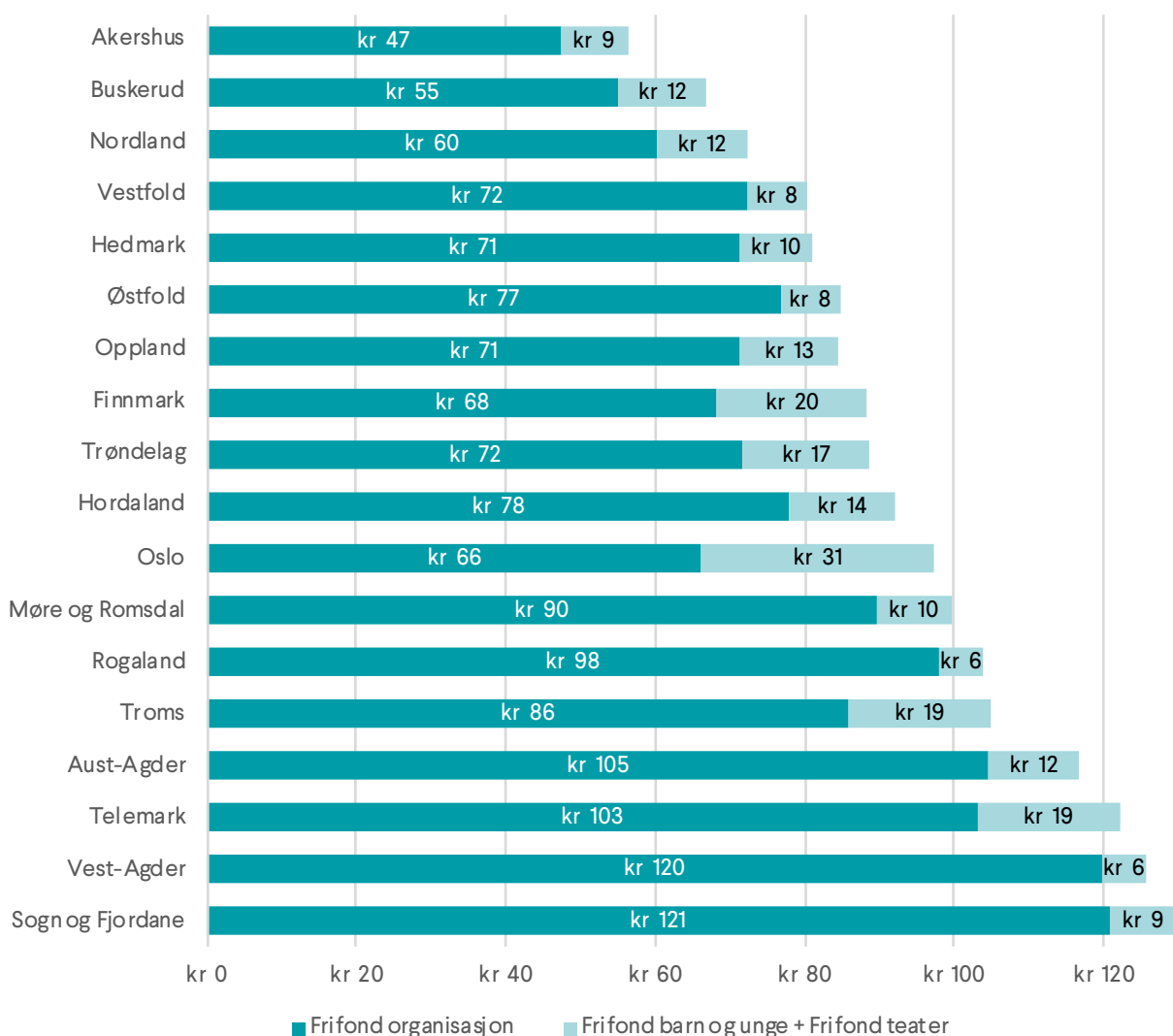
Frifond i LNU totalt

Fylke	Midler (kr.)	Tilsagn	Andel	Antall	Andel
Østfold	7 300 641	495	5,1 %	86 135	5,4 %
Akershus	10 937 812	682	7,6 %	193 181	12,0 %
Oslo	18 551 575	810	12,9 %	190 683	11,9 %
Hedmark	4 446 545	340	3,1 %	54 611	3,4 %
Oppland	4 556 496	308	3,2 %	53 687	3,3 %
Buskerud	5 495 209	377	3,8 %	82 478	5,1 %
Vestfold	5 812 936	401	4,0 %	72 630	4,5 %
Telemark	6 093 409	396	4,2 %	49 748	3,1 %
Aust-Agder	4 200 176	333	2,9 %	36 075	2,3 %
Vest-Agder	7 729 858	719	5,4 %	61 372	3,8 %
Rogaland	16 223 699	1241	11,3 %	155 727	9,7 %
Hordaland	15 109 963	938	10,5 %	164 451	10,3 %
Sogn og Fjordane	4 486 849	391	3,1 %	34 603	2,2 %
Møre og Romsdal	8 065 505	677	5,6 %	80 902	5,0 %
Trøndelag	12 586 669	779	8,7 %	142 380	8,9 %
Nordland	5 156 712	412	3,6 %	71 496	4,5 %
Troms	5 233 200	304	3,6 %	50 033	3,1 %
Finnmark	2 030 881	134	1,4 %	23 071	1,4 %
Svalbard	10 475	1	0,0 %	-	0,0 %
SUM	144 028 609	9738	100,0 %	1 603 263	100,0 %

* SSB 2018

Figur 1

Tildelte midler pr. person under 25 år i hvert fylke

som er vurdert i LNU.

Det vi enklere kan påvirke er hvor mange søknader vi får inn til særordningene fra de forskjellige fylkene, ved å drive målrettet informasjonsarbeid i underrepresenterte fylker. LNU driver informasjonsarbeid for særordningene hvert år, og med unntak av prosjektet Frifond for alle, har geografisk spredning vært hovedgrunnlaget for å velge hvor vi skal reise.

Med bakgrunn i hvor mye penger hvert fylke får totalt, peker Nordland, Buskerud og Akershus

seg ut som fylker vi bør prioritere i 2019. I tillegg kan man tenke seg at særordningene treffer andre typer aktiviteter eller grupper enn det lokallagene i Frifond organisasjon favner. Det gjør at det også vil være viktig å spre god informasjon i fylker hvor totalen er grei, men der særordningene har lite søkere. Fylkene som peker seg ut i så måte er Vest-Agder, Rogaland, Østfold og Vestfold.

Mer om særordningenes informasjonsarbeid i eget kapittel.

Tabell 5

Fordeling over år, Frifond organisasjon

År	Tilskudd (kr.)	Antall org.	Antall lokallag	G.snitt tilskudd (kr.) / lokallag
2000	10 343 600	90	9 159	1 129
2001	36 605 250	92	9 308	3 933
2002	34 922 250	90	9 561	3 653
2003	53 362 388	90	9 384	5 687
2004	66 399 289	95	10 012	6 632
2005	71 151 243	97	9 800	7 260
2006	82 385 000	101	10 363	7 950
2007	99 000 465	100	9 747	10 157
2008	93 968 350	100	9 867	9 523
2009	99 299 932	105	10 282	9 658
2010	105 182 496	106	10 058	10 458
2011	108 261 821	102	8 582	12 615
2012	110 206 360	96	8 232	13 387
2013	124 775 815	97	8 702	14 339
2014	120 322 816	100	8 566	14 046
2015	121 249 642	99	8 774	13 821
2016	121 512 755	100	8 810	13 793
2017	121 474 092	100	8 909	13 634
2018	121 959 260	98	8752	13 935

5 Omtale og vurdering av Frifond organisasjon

Frifond organisasjon hadde 128 062 752 kroner til utdeling i 2018. Midlene bestod av tilskudd for 2018, restmidler fra 2017, returnerte midler fra 14 organisasjoner og renteinntekter. 98 organisasjoner fikk tilsagn om midler fra Frifond organisasjon i 2018, fire organisasjoner fikk avslag. Organisasjonene søkte på vegne av 464 000 tellende medlemmer og 9 882 tellende lokallag.

Våren 2018 ble det oppdaget en formelfeil i databasen for utregning av 2017-midler. Dette ble orientert om i e-post til Kulturdepartementet 05. april 2018. Feilen ble dekket med restmidler fra 2017. Organisasjoner som fikk for lite tilskudd i 2017, fikk dette dekket av restmidler i 2018, og fikk utdelt dette i tillegg til det originale tilskuddet i 2018. Organisasjonene som fikk for mye tildelt fikk ikke krav om tilbakebetaling. I tillegg ble det oppdaget en formelfeil ved utregning av tilbakebetalte midler før utdeling da årsregnskapet for 2018 ble gjennomgått. 126 997 924 kroner ble utdelt til organisasjonene i 2018, selv om det var 128 062 752 kroner til utdeling. I tillegg ble det

holdt av 300 000 kroner for å dekke eventuelle klager. Differansen på 1 179 928 kroner blir utdelt sammen med tilskuddet i 2019. LNU håper at et nytt saksbehandlingssystem vil minimere risikoen for feil, og jobber kontinuerlig med å sikre rutinene.

I løpet av året ble det, via de nasjonale sentralleddene, betalt ut i alt 121 959 260 kroner til 8752 lokallag over hele landet. Sentralleddene rapporterer i tillegg at de har tatt ut til sammen 5 938 016 kroner til administrasjon av ordningen. Disse tallene baserer seg på innsendte rapporter fra sentralleddene.

Sentralleddene har i 2018 rapportert inn 4 125 548 kroner i restmidler som ikke har blitt utbetalt fra sentralleddene til lokallagene. LNU gjør hvert år en vurdering av totaliteten av restmidler både i ordningen som helhet og hos de enkelte organisasjonene, ettersom to ellers like organisasjoner ikke nødvendigvis har samme evne til å bruke midler i sine lokallag. Mindre beløp som organisasjonene vurderes å kunne brukes overføres til neste tilskuddsår, mens større beløp kreves tilbake til LNU og omfordeles ved neste tildelingsrunde.

LNU vedtok i 2014 å kreve tilbake restmidler

Tabell 6

Regnskap Frifond organisasjon 2018

Restmidler per 01.01.2018	782 648 kr.
Tilsagn, statsbudsjettmidler	0
Tilsagn spillemidler	123 874 973 kr.
Renteinntekter fra bank, 1. kvartal 2018	1124 kr.
Returnerte restmidler før tildeling	3 404 007 kr.
Sum inntekter før fordeling	128 062 752 kr.
Sum bevilgede tilskudd jf. database	126 997 144 kr.
Sum utbetalte tilskudd	126 882 824 kr.
Differanse inntekter og utbetalt til fordeling	1 179 928 kr.
Returnerte restmidler etter tildeling	127 551 kr.
Renteinntekter fra bank, 2. kvartal 2018	4 832 kr.
Renteinntekter fra bank, 3. kvartal 2018	6 726 kr.
Renteinntekter fra bank, 4. kvartal 2018	1 571 kr.
Restmidler	1 320 608 kr.

fra organisasjoner som har restbeløp over 100 000 kroner, og/eller over en tredjedel av tildelte midler i 2015. I tillegg vil det utøves skjønn dersom LNU anser at organisasjonen ikke vil være i stand til å absorbere restmidlene i tillegg til den ordinære utdelingen for 2019, for eksempel dersom organisasjonen også tidligere år har hatt store restbeløp.

Den totale tilbakekrevingen av midler utdelt i 2018 utgjør omtrent 3 102 575 kroner. Midlene LNU krever tilbake vil bli fordelt sammen med det ordinære tilskuddet i 2019. Organisasjoner som har under 100 000 kroner i restmidler har fått innvilget overføring av disse midlene.

I 2018 er det 15 organisasjoner som har restmidler som skal tilbakebetales. Totalt rapporterte 33 organisasjoner at de hadde noe rest på konto, mens 65 organisasjoner har delt ut alt. Restmiddelbeløp i sentralleddet kan enten skyldes at organisasjonene ikke fikk delt ut alle midlene de fikk tildelt, eller at noen lokallag har betalt tilbake midler fra fjoråret sent på året.

LNU har også i 2018 hatt flere prinsippdiskusjoner og avklaringer rundt fortolkning av retningslinjene for Frifond organisasjon. Reviderte retningslinjer ble vedtatt av styret i LNU i desember 2017, uten store endringer. Fristen for å levere rapport har blitt utvidet videre til 01. februar 2019. Videre har det blitt jobbet mye med språket og kommunikasjonsformen i både direkte kontakt med organisasjonene og i retningslinjene.

I tillegg har LNU bidratt med innspill til Ramboells rapport om en eventuell sammenslåing av Frifond organisasjon og nasjonal grunnstøtte, samt Frivillighetsmeldingen som ble lansert i desember 2018. I 2019 vil LNU se på tiltak for å samkjøre saksbehandlingssystemene til disse to støtteordningene på en best mulig måte.

5.1 Søknader og saksbehandling i 2018

Sentralleddene i søkerorganisasjonene søker LNU om tilskudd fra Frifond organisasjon på vegne av sine lokallag innen 15. april, og fordeler midlene videre etter retningslinjer vedtatt i den enkelte organisasjon. LNU godkjenner tre ulike former for fordeling: driftsstøtte, støtte til prosjekter eller annen lokal aktivitet etter søknad, samt oppstartsstøtte til nye lag. I tillegg godkjenner ulike kombinasjoner av disse støtteformene. LNU begynner å saksbehandle søknader så fort søknadsskjemaet åpner i midten av februar, slik at organisasjoner som fordeler Frifond-midler hele året tidlig får vite om de får støtte.

LNU mottok 102 søknader på Frifond organisasjon i 2018. To organisasjoner var nye (Landsorganisasjoner for tverrkirkelig ungdomsarbeid (LTU) og MiR-Ung), men fikk ikke innvilget støtte. LTU på grunn av manglende dokumentasjon på

antall tellende lokallag, og MiR-Ung på grunn av for få tellende medlemmer og tellende lokallag. International Students Union of Norway har vært en søker i flere år, men fikk avslag i 2018 pga. manglende dokumentasjon på antall tellende lokallag.

Størrelsen på tilskuddet til hver enkelt organisasjon er basert på en fordelingsnøkkel som er bygget opp av et grunntilskudd og et variabelt tilskudd. Organisasjonene melder i søknaden inn tallet på tellende medlemmer og tellende lokallag. Denne informasjonen blir kalt grunnlagstall. Hva som er et tellende medlem og et tellende lokallag er definert i retningslinjene for Frifond organisasjon. Ifølge retningslinjene for Frifond organisasjon 2018 skal det variable tilskuddet fastsettes med 60 % vekt på antall tellende medlemmer i organisasjonen i grunnlagsåret, og 40 % vekt på antall tellende lokallag i grunnlagsåret. Grunntilskuddet er på kroner 75 000 for hver organisasjon, men kan ikke overstige størrelsen på den variable delen av tilskuddet.

Organisasjonene får ikke utbetalt Frifond-støtte før rapportering for foregående år er innlevert og godkjent av LNU. Etter at rapporteringsfristen ble flyttet til før søknadsfrist for neste år, har alle rapporter vært godkjent før ny søknadsbehandling begynner.

Organisasjonene mottar vanligvis akseptskjema fra LNU i slutten av juni. Dette akseptskjemat utgjør sammen med tildelingsbrevet kontrakten mellom LNU som forvalter og organisasjonen som mottaker av Frifond.

5.2 Eksempler på organisasjoner som får støtte

Det er et stort mangfold blant de 98 organisasjonene som fikk tilsagn om støtte fra Frifond organisasjon i 2018, både i type organisasjon, størrelse, aktivitet og struktur. Den største organisasjonen har 60 885 tellende medlemmer og

Nittedal Husflidslag arrangerte Ung Husflid, der blant annet veving stod på programmet. Foto: Nittedal Husflidslag

Tabell 7

Mottakerorganisasjonenes forvaltning

Utbetalt til organisasjonene i 2018	Kr 126 882 824
Restmidler overført i sentralleddene fra 2017 *	kr 1 022 974
Ubrukte midler tilbakeført fra lokallagene til sentralleddene i 2017	Kr 5 140 002
Totale midler i sentralleddene	Kr 133 045 800
Brukt til administrasjon i sentralleddene **	kr 5 938 016
Utbetalt fra sentralleddene til lokallagene	kr 121 959 260
Sum admin.+ utdelt	Kr 127 897 276
Restmidler i sentralleddene per 31.12.2018	Kr 4 125 549

* Tallet i tabellen representerer de restmidlene som ikke ble krevd tilbake fra sentralleddene. Totalt hadde organisasjonene 4 125 549 kroner i restmidler ved rapporteringen i februar 2019, hvorav 3 102 575 kr ble krevd tilbake til LNU.

** Organisasjonene har ikke anledning til å ta ut administrasjonskostnader av restmidlene.

den minste har 148 tellende medlemmer, organisasjonen med flest tellende lokallag har 681 og den med færrest har tre. De største organisasjonene har flere titalls ansatte, mens de minste i mange tilfeller ikke har noen ansatte.

De fleste av de store tradisjonelle barne- og ungdomsorganisasjonene har vært inne i ordningen siden oppstarten i 2000, som 4H, Noregs Ungdomslag og Norges Speiderforbund. Disse har blitt fulgt av en rekke mindre organisasjoner i de senere årene. Ifølge retningslinjene har organisasjoner med begrenset rekrutteringspotensiale, for eksempel organisasjoner som retter seg mot ulike minoriteter eller diagnoser, dispensasjon fra kravet til størrelse. Dette har gjort at organisasjoner med begrensede forutsetninger for å rekruttere medlemmer også kan motta driftsmidler til sine lokallag. Organisasjoner med begrenset rekrutteringspotensiale er for eksempel Senter for Flerkulturell Ungdom og NORILCO.

Det at en organisasjon møter minstekravene til størrelse betyr ikke nødvendigvis at det lønner seg for organisasjonen å forvalte tilskudd fra Frifond organisasjon. Dette fordi administrasjonen av støtten kan kreve mye tid fra et lite sentralledd og at kravene til administrasjon og rapportering er de samme uavhengig av størrelsen på organisasjonen. Administrasjonsandelen de små organisasjonene kan ta ut fra sitt tilskudd fra Frifond organisasjon er bortimot ubetydelig, og dekker i mange tilfeller ikke engang kostnadene til revisor.

LNU bruker mye tid på å veilede organisasjo-

ner som vurderer Frifond organisasjon og som ligger på vippepunktet mellom Frifond organisasjon og Frifond barn og unge når det gjelder størrelse.

5.3 Oppfølging, veiledning og rapportering

5.3.1 Veiledning

Kontakten mellom LNU og mottakerorganisasjonene skjer gjennom LNUs søknadsportal, på telefon og på møter. I tiden rundt søknadsfrist, tilsagn om støtte og rapportering er LNU i tett dialog med organisasjonene, men kontakten opprettholdes også gjennom resten av året. Organisasjonene tar ofte kontakt med LNU angående spørsmål til utarbeiding av retningslinjer, egne forvaltningsrutiner, bruken av pengene lokalt eller andre utfordringer i organisasjonen. Det blir også holdt møter med nye organisasjoner som ønsker å søke Frifond organisasjon, for å gi råd og veiledning om hva som skal til for å komme inn i ordningen.

Som en følge av den store bredden i organisasjonene som mottar Frifond-støtte, blir også utfordringene veldig ulike. Store organisasjoner med flere ansatte har andre utfordringer enn små organisasjoner der sentralleddet ofte består av noen få engasjerte tillitsvalgte. Et av de spørsmålene som likevel går igjen fra mange organisasjoner er tolkninger av hva som regnes som

lokal aktivitet og hva som ikke gjør det. Hvordan man kan få i gang mer lokal aktivitet, rekruttering, økonomiske rutiner, rapporteringsrutiner og generell organisasjonsbygging er andre temaer der organisasjonene ofte søker veiledning hos LNU.

I 2018 gjennomførte LNU det obligatoriske brukerseminaret for alle organisasjonene i mars. Brukerseminaret ble avholdt etter søknadsportalen for 2018 ble åpnet. Dette var for å få informert om endringene i retningslinjene og avklare eventuelle spørsmål rundt søknadsprosessen før søknadsfristen. I tillegg ble brukerseminaret delt opp i to dager, én for *nybegynnere* og den andre for *eksperter*. Organisasjonene velger selv hvilke kategorier de tilhører, men LNU anbefaler i den utsendte invitasjonen at det er kontaktpersoner som har vært med en stund, og at organisasjonen ikke har hatt store, kritiske tilbakemeldinger som kommer på *ekspert*-dagen. Før var brukerseminaret delt opp etter størrelse på organisasjonen. Den nye inndelingen er et tiltak for å tilpasse programmet etter organisasjonenes ulike behov. LNU fikk gode tilbakemeldinger gjennom evalueringen som ble sendt ut i etterkant av seminaret, der ulike organisasjoner har trukket fram ulike deler av programmet. Inntrykket er derfor at LNU har klart å nå et behov hos de fleste i den svært sammensatte gruppen av mottakerorganisasjoner.

5.3.2 Rapportering

Rapporteringskravene for Frifond organisasjon er enkle, og det er to hovedtall som skal oppgis til LNU i rapporten. Det ene er hvordan Frifond-midlene er fordelt per fylke, og det andre er antall lokallag som har mottatt støtte. Disse opplysningene er informasjon som departementet etterspør i tildelingsbrevet til LNU.

Rapporten på hvordan pengene er fordelt skal leveres til LNU senest 1. februar. I tillegg skal organisasjonene levere et godt eksempel på en aktivitet som har blitt gjennomført ved hjelp av Frifond-midler. De organisasjonene som ikke leverer rapportene innen fristen får påminnelser og purringer fra LNU. Tidligere år var det også krav om en særattestasjon fra revisor som skulle bekrefte disse tallene. Dette kravet er fjernet etter ønske fra LNU om å forenkle støtteordningen.

Rapporteringen i 2018 viser en liten nedgang i antall lokallag som har mottatt støtte. I 2018 mottok 8 752 lokallag støtte fra Frifond organisasjon

gjennom sine sentralledd, mens 8 909 lokallag mottok støtte i 2017.

LNU har jobbet mye med å sikre at organisasjonene har rutiner for å kreve tilbake ubrukte midler. Mange mottakerorganisasjoner har hatt tett dialog med LNU angående restmidler i lokallagene i forbindelse med rapportering om ubrukte midler blant lokallagene etter fristen 30. juni.

Midler som blir krevd tilbake til sentralleddet fra lokallagene kan vanligvis søkes omfordelt til lokale lag i neste ordinære tildelingsrunde, men organisasjonene må rapportere hvor mye de eventuelt har krevd tilbake i rapporten til LNU. Store restmiddelbeløp, eller beløp som organisasjonene vurderes å ikke kunne absorbere, kreves tilbake til LNU for omfordeling i neste ordinære tildelingsrunde. LNU krevde i løpet av 2018 tilbake restmidler fra organisasjoner som rapporterte om restmiddelbeløp over 100 000 kroner i sentralleddet i 2017 og/eller ba om å overføre restmidlene til LNU. Noen organisasjoner velger å overføre alle restmidler, slik at de får bare *friske* midler i det nye tilsagnsåret.

Summen av restmidler i sentralleddet og restmidler som har blitt krevd tilbake fra lokallagene til sentralleddene tilsvarer størrelsen i 2017. I 2017 var det 13 organisasjoner som betalte tilbake restmidler, og 15 i 2018. Én organisasjon har et stort restbeløp, som den også hadde i 2017.

Organisasjonene har fordelt og brukt opp sine tildelte Frifond-midler i tilsvarende grad i 2018 som i 2017. LNU har jobbet mye med å sikre at organisasjonene har rutiner for å kreve tilbake ubrukte midler. Rapporteringen i 2018 viser at dette arbeidet fortsetter å bære frukter, ettersom summen av de tilbakekrevede midlene går opp. Det er selvsagt ikke et mål i seg selv at midler skal kreves tilbake til sentralleddet, men vi ser at de summene som blir krevd tilbake nå kommer inn på grunn av nye og bedre rutiner hos mottakerorganisasjonene. Dette er en positiv utvikling, samtidig som LNU jobber for å gjøre det enklest mulig for organisasjonene å bruke opp tilskuddet sitt.

5.3.3 Oppfølgingsbesøk

Siden LNU startet forvaltningen av Frifond-midler i år 2000 har det blitt gjennomført besøk hos mottakerorganisasjonene. Disse besøkene er en veiledning i forvaltning av midlene og et gjensi-

KRIK Julsundet og Søre Fræna arrangerte KRIK-leir, der ukens tema var Mesternes mester. Ballongkonkurransen ble stoppet etter 22(!) minutter, til sterk protest fra de sju gjenværende deltakerne. Foto: KRIK Julsundet og Søre Fræna

dig informasjonsbesøk, i tillegg til en kontroll av forvaltningen, medlemsregisteret og regnskapet. Riksrevisjonen gjennomgikk LNU sin forvaltning av Frifond-midlene i 2003, og LNU ble da anbefalt å intensivere kontrollen av mottakerorganisasjonene. I retningslinjene for 2018 heter det at LNU skal besøke 20 % av organisasjonene som får støtte, noe som de siste årene har utgjort omtrent 20 organisasjoner.

LNU har utarbeidet et spørsmålsskjema som benyttes under besøkene. I løpet av møtet søker LNU å få kunnskap om hvordan organisasjonen arbeider med å kunngjøre midlene ovenfor sine lokallag, innhente opplysninger om hvordan organisasjonene fordeler midlene mellom lagene, og få informasjon om bilagshåndtering og internkontroll. I tillegg til gjennomgang av spørsmålsskjemaet og mer inngående spørsmål der det er nødvendig, kontrolleres organisasjonenes medlemsdokumentasjon ved hjelp av stikkprøver. Dokumentasjonen som kontrolleres er organisasjonenes medlemslister og innbetaling av kontingent, samt ulike former for dokumen-

tering av at organisasjonenes lokallag er aktive og bruker opp eller betaler tilbake støtten de får utdelt fra sentralledet.

Under oppfølgingsbesøkene har organisasjonene gode muligheter til å stille spørsmål, komme med innspill til forvaltningen til LNU og få veiledning i sitt interne forvaltningsarbeid, medlemsforvaltning, organisasjonens lokale aktivitet eller andre saker organisasjonen ønsker å ta opp.

LNU besøker hvert år de nye organisasjonene i ordningen for å gi dem ekstra tett oppfølging. I tillegg blir det valgt ut noen organisasjoner LNU spesielt ønsker å følge opp av ulike årsaker, og resten av oppfølgingsbesøkene blir trukket ut tilfeldig. I 2018 har LNU invitert seg selv på oppfølgingsbesøk til disse 23 organisasjonene, som utgjør over 20 % av mottakerorganisasjonene totalt:

- CISV Norge
- Dysleksi Norge
- Framtiden i våre hender
- Handikappede Barns Foreldreforening

- Humanistisk Ungdom
- Hyperion – Norsk Forbund for Fantastiske Fritidsinteresser
- Indremisjonsforbundet UNG
- International Students Union of Norway
- Miljøagentene
- Norges Astma- og Allergiforbund
- Diabetesforbundet
- Norges Fjordhestlag
- Norges Handikapforbunds Ungdom
- Norges KFUK-KFUM Speiderne
- NORILCO
- Norsk Cøliakiforenings Ungdom
- Norsk Medisinstudenforening
- Norsk Studentorganisasjon
- Norsk Tourette Forening
- Rød Ungdom
- Skjærgårds LIVE
- Sosialistisk Ungdom
- Unge Høyres Landsforbund

Alle organisasjonene som får besøk mottar i etterkant en skriftlig tilbakemelding med LNUs vurdering av deres forvaltning, i tillegg til eventuelle krav eller anbefalinger.

6 Omtale og vurdering av Frifond barn og unge

Det totale tilskuddet til utdeling i Frifond barn og unge i 2018 var på 31 053 275 kroner, dette inkluderer spillemidler, renteinntekter, restmidler og andel til egenorganisert fysisk aktivitet. Støtteordningens andel av spillemidlene til utdeling utgjør 12 973 108 kroner, i tillegg til 3 600 000 kroner øremerket egenorganisert fysisk aktivitet. Se egen omtale av sistnevnte midler i kapittel 6.3. Ved inngangen til 2018 var overførte restmidler fra 2017 og tidligere år på 14 478 524 kroner.

Gjenstående restmidler som søkes overført til

Tabell 8

Fordeling over år, Frifond barn og unge

År	Søknader	Tildelinger	Totalt innvilget (kr.)*	G.snittstilskudd / innvilget søknad (kr.)
2000	251	178	837 400	4 704
2001	718	379	2 011 290	5 307
2002	1 432	740	3 694 922	4 993
2003	2 180	1 174	5 362 094	4 567
2004	4 354	2 058	8 188 636	3 979
2005	6 165	2 056	12 520 044	6 090
2006	2 906	819	6 346 236	7 748
2007 **	2 107	906	8 135 325	8 979
2008	1 917	803	12 372 559	15 407
2009	2 340	959	14 429 847	15 047
2010	1 843	835	12 826 276	15 361
2011	1 872	870	13 105 115	15 063
2012	1 771	901	13 090 560	14 529
2013	1 783	804	13 780 103	16 405
2014	1 683	703	12 570 101	17 881
2015	1 530	669	13 563 625	20 274
2016	1 406	563	10 941 986	19 435
2017	1 456	696	14 598 009	20 974
2018	1 651	765	15 585 385	20 373

* Tallet på tildelte søknader og innvilget støtte vil ikke samsvare helt med prosjekter som fikk støtte og utbetalte midler, siden ikke alle prosjekter som får innvilget støtte henter ut pengene.

** I tillegg kom overføringer til Frifond teater v/ Norsk teaterråd på totalt 1 000 000 kr.

2019 er 17 302 208 kroner. Av dette er 2 837 978 kr utestående midler, det vil si krav som ikke har blitt betalt tilbake til LNU fra søkere. Ved mislighold av midler eller dersom hele støtten ikke har blitt brukt, krever LNU beløpet tilbake. Se eget avsnitt om rapportering og oppfølging av søkere. Ved at støtteordningen har restmidler, sikrer man jevn behandling og utbetaling av støtte til søkere gjennom hele året, også i perioden fra januar til juni før spillemidlene overføres til LNU. Likevel er nivået på årets restmidler litt høyere enn ønsket.

Frifond barn og unge har kort behandlingstid på søknader; målet er å holde den på under fem uker. I 2018 har den i gjennomsnitt ligget på fire uker og tre dager.

Parallelt med arbeidet for å avslutte gamle rapporter og krav, har man fokusert på å gi god veiledning til søkere i forkant av en eventuell godkjenning av søknaden. Dette gjøres gjennom spørsmål om gruppa som søker og om tiltaket, samt informasjon om viktige regler i støtteordningen, spesielt reglene om bilag og rapportering. Slik håper man å oppklare misforståelser tidlig og redusere risikoen for tilbakebetaling.

6.1 Utbetalinger

I 2018 har LNU gjennom Frifond barn og unge mottatt 1651 søknader, og innvilget 15 585 385 kroner til 765 prosjekter. Det ble mottatt 195 flere søknader og søkt om 3,5 millioner kroner

mer enn i 2017. Frifond har innvilget 69 flere søknader og økt den innvilga summen med opp mot 1 million kroner. Dette kan være en følge av øremerkede midler til egenorganisert fysisk aktivitet, samt nye nettsider og ny grafisk profil som ble lansert våren 2018.

Ettersom LNU startet 2018 med tilstrekkelige restmidler fra året før, har det ikke vært nødvendig å avkorte støttebeløpene i hver enkelt søknad for å kunne dele ut midler til alle som er støtteberettiget. Dette selv om de nye midlene for året ikke blir utbetalt fra bevilgende myndigheter før i mai/juni. LNU kan dermed behandle søknader og utbetale midler som normalt i årets første halvdel.

6.2 Eksempler på prosjekter som har fått støtte

Frifond har som mål å være en enkel og ubyråkratisk støtteordning, som når ut til kreative og engasjerte grupper og lag. Det er et enormt mangfold av grupper som får støtte fra Frifond barn og unge, både mindre og nyetablerte grupper og vennegjenger, så vel som veletablerte lag og foreninger. Også prosjektene og aktivitetene varierer enormt i type og størrelse.

Liste 1 er en ikke utfyllende liste over aktiviteter som fikk støtte i 2018.

Liste 1

Eksempler på type aktiviteter som fikk støtte i 2018

Airsoft • Aktivitetsdag/helg/uke • Aktivitetsområde • Animasjonskurs • Arrangement • Dans (festival, forestilling, kurs, kostymer) • Dokumentarkveld • Eid-feiring/festival • Fagdag • Festival • Film (kortfilm, langfilm, musikkvideo, dansefilm, dokumentar) • Filmvisning • Foredrag/foredragsrekke • Fotballtrening/turnering • Friidrettsdag • Gapahuk • Grafittikurs • Gymlek • Hinderløype • Huskestativ • Hyttetur • Høytidsfeiring • Jubileumsfeiring • Julegrantenning • Julemarked • Juleverksted • Kaninhopping • Karneval • Kodeklubb • Konferanse • Konkurranser • Kunstaktivitet • Kurs (bl.a. matlaging, sveising, platesnurring, kjemi, politikk) • LAN • Lansering av tidsskrift/slippfest • Lekeplass • Leksehjelp • Løp • Markedsføring (studentforening/frivillig forening) • Mekkeklubb • Møteserie • Nasjonaldagfeiring • Olabilløp • Paintball • Panelsamtale • Parkour • Planterverksted • Påskeeggjakt • Quiz • Rebusløp • Samlingsplass • Sammenkomst • Seminar • Skatecamp/festival • Skatepark/ramp/element • Skiløyper • Skøytedag • Spillkveld • Språkkafe • Strandryddedag • Strikkekveld • Sykkelløp • Sykkelverksted • Taubane • Terrensløp • Tidsskrift/kulturmagasinet/studentmagasin • TV-produksjon • Ungdomskvelder • Uteaktiviteter • Utekino • Utstilling • Vikingmarked • Workshop • Yoga

Hele 120 personer møtte opp på den første Strikkekaféen i regi av Strikkeklubben i Tromsø. Foto: Augusta Andreassen

6.3 Egenorganisert fysisk aktivitet

6.3.1 Bakgrunn

LNU mottok 4 000 000 kroner i øremerket støtte til egenorganisert fysisk aktivitet i støtteordningen Frifond barn og unge fra spillemidlene til idrettsformål. Ifølge tilsagnsbrevet er dette for å "være med på å ivareta målene i idrettspolitikken og legge til rette for fysisk aktivitet for de som ikke er en del av den organiserte idretten». Etter å ha tatt ut 10 % i administrasjonsmidler, gjenstod det 3 600 000 kroner til utdeling. Dette kommer i tillegg til godkjent overført restbeløp fra 2017 på 1 750 546 kroner. Totalt var det 5 350 546 kroner til utdeling til egenorganisert fysisk aktivitet i 2018.

Frem til sommeren 2017 har Frifond barn og unge ikke gitt støtte til idrettsaktivitet. Dette har vært definert som aktivitet som er organisert i Norges Idrettsforbund (NIF). Det betyr at dersom en vennegjeng ønsket å arrangere fotballturnering for nabolaget kunne de ikke mottatt støtte

fra Frifond barn og unge, ettersom fotball i seg selv er organisert under et av NIFs særforbund. Det samme gjelder aktivitet som svømming, snowboard, ski, bandy og lignende. Aktiviteter som skateboard, paintball, sparkesykkel og parkour faller ikke under et av særforbundene, og har dermed vært støtteberettiget hos Frifond barn og unge i lengre tid.

Fra 1. juni 2017 kunne Frifond barn og unge gi støtte til all form for egenorganisert fysisk aktivitet, så sant gruppa som arrangerte ikke var tilknyttet NIF eller et av dets særforbund. Dette har blitt godt mottatt av søkerne. I 2018 har vi fortsatt å markedsføre denne nye muligheten, både gjennom prosjekteksempler på sosiale medier, men også ved å løfte det frem konkret i foredrag når vi er ute på informasjonstur og i samtale med potensielle søkere.

6.3.2 Tildelinger

I 2018 mottok LNU gjennom Frifond barn og unge 285 søknader om støtte til egenorganisert fysisk aktivitet i Frifond barn og unge, 147 av disse ble innvilget. Det ble samlet søkt om 6 514 801 kro-

Tabell 9

Midler til egenorganisert fysisk aktivitet**Unge under 25 år***

Fylke	Søknader	Tilsagn	Søkt om (kr.)	Tildelt (kr.)	Andel	Antall	Andel
Østfold	13	6	312 800	145 000	4,3 %	86 135	5,4 %
Akershus	28	18	698 540	488 040	14,4 %	193 181	12,0 %
Oslo	49	28	1 083 540	559 115	16,5 %	190 683	11,9 %
Hedmark	8	3	193 240	81 990	2,4 %	54 611	3,4 %
Oppland	4	3	124 000	89 000	2,6 %	53 687	3,3 %
Buskerud	13	6	232 900	136 900	4,0 %	82 478	5,1 %
Vestfold	9	5	233 600	146 000	4,3 %	72 630	4,5 %
Telemark	16	13	364 461	307 865	9,1 %	49 748	3,1 %
Aust-Agder	8	5	162 200	100 000	3,0 %	36 075	2,3 %
Vest-Agder	9	2	163 861	14 912	0,4 %	61 372	3,8 %
Rogaland	14	8	316 800	193 200	5,7 %	155 727	9,7 %
Hordaland	31	15	714 870	375 468	11,1 %	164 451	10,3 %
Sogn og Fjordane	9	0	256 900	0	0,0 %	34 603	2,2 %
Møre og Romsdal	14	7	306 517	183 118	5,4 %	80 902	5,0 %
Trøndelag	25	14	477 060	214 860	6,4 %	142 380	8,9 %
Nordland	14	4	350 700	113 100	3,3 %	71 496	4,5 %
Troms	13	6	315 100	135 900	4,0 %	50 033	3,1 %
Finnmark	8	4	207 712	96 378	2,9 %	23 071	1,4 %
Svalbard	0	0	0	0	0,0 %	-	0,0 %
SUM	285	147	6 514 801	3 380 846	100,0 %	1 603 263	100,0 %

Tall henta ut 25.03.19, ikke medregna trekte tilsagn

* SSB 2018

ner, og delt ut 3 380 846 kroner i støtte til grupper over hele landet.

Størrelsen på innvilget beløp varierer, men ligger i gjennomsnitt på 23 000 kroner. Dette er et høyere gjennomsnittsbetrag enn hos Frifond barn og unge generelt. 25 søknader fikk tildelt under 10 000 kroner, 32 søknader fikk mellom 10 og 19 999 kroner og 40 søknader mellom 20 og 34 999 kroner. Hele 50 søknader om støtte til en rekke ulike aktiviteter fikk innvilget maksimumsbetraget på 35 000 kroner.

Frifond barn og unge har blant annet støttet:

- Gymlek i Sauherad, Telemark
- Airsoft i Ås, Akershus
- Paintball i Trysil, Hedmark
- Parkour i Oslo, Oslo
- Fotballtrening i Grimstad, Aust-Agder
- Bakkeløp i Trondheim, Trøndelag
- Stupebrett i Sandefjord, Vestfold
- Dartklubb i Smøla, Møre og Romsdal
- Skatecamp for jenter i Bodø, Nordland
- Volleyball i Stavanger, Rogaland

- Sykkelløp i Gamvik, Finnmark
- Hinderløype i Kristiansand, Vest-Agder
- Folkedans i Bergen, Hordaland
- Snowboardkonkurranse i Tromsø, Troms
- Basket i Sarpsborg, Østfold
- Aktivitetscamp på Nordre Land, Oppland
- Dansetrening i Ringerike, Buskerud
- Skaterampe i Drangedal, Nome, Tysvær, Nes, Horten, Austevoll, Molde og en rekke andre steder i hele landet.

En fullstendig liste over søknadene ligger vedlagt rapporten.

6.3.3 Kjønn, alder og geografi

Av de 285 søknadene som ble mottatt, ble 185 søknader sendt inn av mannlige kontaktpersoner og 100 søknader sendt inn av kvinnelige kontaktpersoner. Dette utgjør 65% mot 35%. Siden man ikke oppgir kjønn når man oppretter brukerprofil hos Frifond er kjønnnet vurdert ut fra kontaktpersonens navn, og er derfor basert på gjetting. Feilkilder kan være navn som brukes av begge kjønn,

Gjerdrum rulleklubb monterte rampen på dugnad, allerede samme dag var den i full bruk. Foto: Gjerdrum rulleklubb

og at navnet ikke nødvendigvis representerer kontaktpersonens kjønnsidentitet. Søknaden forteller heller ikke noe om kjønnsfordelingen på resten av søkergruppa som utfører aktiviteten de søker om støtte til. Det vi vet om kjønnsfordelingen i Frifond barn og unge generelt er basert på Frifond-undersøkelsen, den ble besvart av 49 % kvinner og 49 % menn, samt 2 % som krysset av på «annet/vil ikke oppgi».

Kontaktpersonene spanner fra 12 til 72 år i alder, med et gjennomsnitt på 31,7 år. 107 søknader ble sendt inn av kontaktpersoner under 26 år, det vil si de som er født i 1993 eller senere, noe som utgjør 38 % av søknadene. Kontaktpersonen fyller selv inn informasjon om gruppa vedkommende søker på vegne av, og ut fra dette ser man at deltakerne i søkergruppene totalt utgjør 17 218 personer. 74 % av disse er oppgitt å være under 26 år, noe som vitner om at midlene når barn og unge selv om det ikke nødvendigvis alltid er de som selv sender inn søknaden. 29 % av den tota-

le deltakermassen er oppgitt å være under 13 år.

Dersom man sammenligner med Frifond barn og unge for øvrig, finner man der jevnt over en litt lavere andel yngre. 68 % av deltakerne i søkergruppene i hele støtteordningen er under 26 år, og 25 % av deltakerne er under 13 år. Gjennomsnittsalderen på kontaktpersonene er likevel to år lavere enn hos kontaktpersonen for fysisk aktivitet. For fysisk aktivitet-gruppene er det med andre ord ganske vanlig at voksne søker på vegne av barn og ungdom. Det er likevel i all hovedsak barn og ungdom som er målgruppen for aktivitetene som støttes.

Midlene til egenorganisert fysisk aktivitet har nådd søkere i nesten hele landet i 2018. Flest søknader har kommet fra Oslo, Hordaland og Akershus, og det er også disse fylkene som har mottatt mest støtte. Sogn og Fjordane fikk avslag på samtlige ni søknader, fire av disse grunnet manglende tilbakemelding på spørsmål fra saksbehandler, og er dermed det eneste fylket som

ikke har fått støtte til egenorganisert fysisk aktivitet. Dette trenger ikke være like dramatisk som det ser ut som, siden fylkesfordelingen tidligere i rapporten viste at Sogn og Fjordane får flest kroner per unge under 25 år fra Frifond organisasjon.

6.3.4 LNU som forvalter av midler til egenorganisert fysisk aktivitet

Da LNU fikk øremerkede midler til egenorganisert fysisk aktivitet, ble ordningen åpnet for en rekke aktiviteter som tidligere har falt mellom to stoler. Eksempler på dette er grupper som bruker idrett som et middel til å nå sine mål, grupper som har idrett som en mindre del av sine aktiviteter, og grupper som ikke er med i NIF, men som driver med aktivitet som NIF organiserer.

Et eksempel på en gruppe som bruker idrett som middel for å nå sine mål er Sakeena, en frivillig organisasjon i Bjørndal. De gjennomførte en skidag for barn og unge som de oppga i søknaden at skulle være «forebyggende for utfordringene bydelen møter på», og dekke opp for at mange barn og unge mente det var for dårlig aktivitetstilbud i bydelen. I tillegg var noen av barna med på innkjøp og organisering av aktiviteten for å lære å ta ansvar.

Eksempler på grupper som har idrett som en del av sine aktiviteter er organisasjoner som skal ha turneringer eller aktivitetsdager der de skal drive med idrett som er organisert i NIF. Disse organisasjonene har ikke idrett som sitt formål. Et eksempel på dette er Stavanger Chin Youth Organization, som gjennomførte volleyball- og fotballtreninger for ungdom fra Burma.

Et eksempel på grupper som ikke er med i NIF, men som driver med aktivitet organisert i NIF er gruppa Nordkyn Cykle Club, som driver med et egenorganisert sykkeløp fra Mehamn til Gamvik der målgruppa er familier i bygda, og formålet med aktiviteten er å lage et gratis og åpent lokalt arrangement som involverer fysisk aktivitet. Sykling er en del av NIF sitt virke gjennom Norges Cykleforbund. Det er viktig for LNU å ikke sette seg i en konkurransesituasjon med NIF når det kommer til grupper i denne kategorien. LNU tror imidlertid ikke at det er aktuelt for klubber å melde seg ut av NIF sine særforbund for å få støtte fra Frifond barn og unge, da særforbundene tilbyr klubbene fellesskap, konkurranser og andre fordeler som Frifond barn og unge ikke kan tilby. Gruppene som finner det aktuelt å søke Frifond

barn og unge i hovedsak ville sannsynligvis falt utenfor NIF sin virksomhet, da det ellers ville være mer attraktivt å henvende seg til dem.

Med muligheten for å støtte prosjekter innen fysisk aktivitet, kan LNU stimulere organisasjonslivet i landet til å bli mer aktivt. Det kan ha en hel-sefremmende effekt, i tillegg til at det finnes en egenverdi i å stimulere til flere ulike aktiviteter enn det som har vært åpnet for å gjøre tidligere. Det finnes også mulighet for å støtte aktiviteter som tidligere har falt mellom to stoler, og ikke har kunnet få støtte fra verken NIF eller Frifond. Det kan gjøre at ordningen fremstår som mer rettferdig for søkerne enn den har gjort tidligere.

LNU er i en spesiell posisjon, i kontakt med de største barne- og ungdomsorganisasjonene i Norge, i tillegg til å være i kontakt med store deler av den egenorganiserte frivilligheten i landet gjennom Frifond barn og unge og Frifond teater. Frifond er en spesiell merkevare, som favner begge disse gruppene. Når LNU fokuserer på fysisk aktivitet i Frifond, vil dette også kunne påvirke hvordan organisasjonene oppfatter Frifond, og sine egne muligheter for å drive med fysisk aktivitet. Det er vanskelig å se noen annen aktør som er bedre egnet enn LNU til å nå ut med støtte til egenorganisert fysisk aktivitet hos frivillige grupper som ikke er en del av NIF, og Frifond barn og unge er den riktige måten å forvalte disse midlene på i LNU.

Siden Frifond barn og unge tradisjonelt ikke har støttet idrett, tar det tid å få spredd informasjon om den nye praksisen ut til de aktuelle søkergruppene. Vi har stor tro på at det fremdeles er mange barn og unge rundt om i landet som enda ikke vet om muligheten for å motta midler til egenorganisert fysisk aktivitet. Vi vil derfor jobbe målrettet videre i 2019 for å øke synligheten og nå ut til potensielle søkere.

6.3.5 Restmidler

Etter å ha delt ut 3 380 846 kroner til egenorganisert fysisk aktivitet via støtteordningen Frifond barn og unge i 2018, gjenstår det et restbeløp på 1 969 700 kroner som Kulturdepartementet har innvilget overført til 2019.

Tabell 10

Tildelinger per år, Frifond teater

År	Søknader	Tildelinger	Totalt innvilget	Gj.snittstilskudd / innvilget søknad
2014 (Høst)	168	71	1 808 136 kr.	25 467 kr.
2015	455	226	6 062 790 kr.	26 827 kr.
2016	374	221	6 338 471 kr.	28 681 kr.
2017	321	204	5 936 412 kr.	29 100 kr.
2018	326	221	6 483 964 kr.	29 339 kr.

7 Omtale og vurdering av Frifond teater

Det totale tilskuddet til utdeling i Frifond teater i 2018 var på 9 922 473 kroner, inkludert renteinntekter og restmidler. Tilskuddet til Frifond teater var beregnet til 6 279 336 kroner.

Ved inngangen til 2018 var overførte restmidler fra 2017 og tidligere år på 3 642 007 kroner. Gjenstående restmidler som søkes overført til utdeling i 2019 er 4 566 013 kroner. Av dette er 578 169 kroner utestående midler, det vil si krav som ikke har blitt betalt tilbake til LNU fra søkere. Ved mislighold av midler eller ved overskudd, krever LNU tilbake penger. Gjennom kalenderåret 2018 er det betalt inn 585 245 kroner, som er en del av restmidlene.

Frifond teater har kort behandlingstid på søknader. I 2018 lå behandlingstiden i snitt på tolv dager. Dette er tiden fra søknaden er sendt inn til behandlingsprosessen har startet. Saksbehandler stiller oppklarende spørsmål til mange søknader, og det kan hende det tar en tid før man får svar på spørsmålene. Det betyr at det kan ta noe tid før man får endelig vedtak om støtte i en sak, noe som gjør at gjennomsnittstiden fra en søknad er sendt inn til det er tatt vedtak om støtte er en lite egnet måte å beregne behandlingstid på.

Søkertallene i Frifond teater har gått ned etter at LNU overtok ordningen. I 2015 ble det sendt inn 455 søknader, et tall som har gått ned til 374, 321 og 326 de påfølgende årene. Da LNU overtok forvaltningen av ordningen var det mange av de som sendte inn søknader som ikke kunne støttes. Det gjaldt blant annet personer som søkte om støtte til prosjekter der de skulle lønne seg selv, foretak og offentlige prosjekter, samt andre søk-

nader som ikke er i tråd med retningslinjene til Frifond teater og formålet til Frifond-ordningen. Dette har blitt omtalt i tidligere rapporter. Mange av disse har nå falt fra som søkere.

Dersom man ser på antallet tildelinger ordningen har gjort per år, er tallet relativt jevnt i årene 2015–2018, med en oppgang i 2018. Det tyder på at de som har falt fra er søkere som uansett ikke er støtteberettigede, mens de som er støtteberettigede får støtten de skal ha. LNU opplever enda at noen etablerte søkere blir overrasket når de får krav om tilbakekreving av tilskudd i prosjekter der de har gått i overskudd. Det kan derfor tenkes at noen få grupper ennå faller fra fordi de har planlagt prosjekter som skal gå i overskudd. LNU har tro på at antallet støtteberettigede i ordningen vil holde seg stabilt, og forhåpentligvis vil øke på sikt.

7.1 Utbetalinger i 2018

I kalenderåret 2018 har LNU gjennom Frifond teater mottatt 326 søknader, og delt ut 6 483 964 kroner til 221 prosjekter. Antall mottatte søknader gikk opp med fem søknader fra året før. Gjennomsnittlig innvilget beløp på søknadene går svakt opp fra år til år, noe som peker på at det stadig blir dyrere å arrangere teateraktivitet.

Ettersom LNU har hatt tilstrekkelige restmidler har man kunnet dele ut det omsøkte støttebeløpet til alle søknader og søkergrupper som har oppfylt kravene i retningslinjene, og har ikke måttet avkorte støttebeløpene på grunn av begrensede midler.

Løten Ungdomsteaters største oppsetting noen sinne! Ni forestillinger med musikalen Løvenes Konge ble gjennomført.
Foto: Martin Grønvold Bøe/LNU

7.2 Eksempler på prosjekter som har fått støtte

Frifond teater har som mål å være en enkel og ubyråkratisk støtteordning, som når ut til de gruppene i det frivillige teaterfeltet som ikke er medlemmer i organisasjoner som fordeler Frifond organisasjon. Det er et stort mangfold av grupper som får støtte fra Frifond teater. En av de minste gruppene er den nyoppstartede samiske teatergruppa Markolavdi, som oppga at det hadde vært fem personer med på teaterkurs med Mikke Gaup, mens Røyken Teatergruppe oppga at 60 personer hadde vært med på aktiviteten og over 1100 personer hadde kommet på fore-

stillingene. Gruppene holder på med forskjellige aktiviteter som musikaler, barneteater, kurs, festivaler, laiv, nysirkus og revyer.

Noen eksempler på prosjekter som fikk støtte i 2018:

- Lillestrøm Folketeater, som fikk penger til kurs i opplæring i lyd til enkle forestillinger
- Bjørndal barne- og ungdomsteater som fikk støtte til sin egne omskrevne versjon av Rødhetten og Ulven
- Sangkoret Lærkens studentrevy, hvor de sang egenskrevne låter, hyllet Kjell Aukrust, og hadde mye show med sang og bevegelser.

8 Felles omtale og vurdering av Frifond teater og Frifond barn og unge

8.1 Tillit til barn og unge som initiativtakere og drivere i prosjekter

LNU og Frifond er opptatt av at barn og unge selv skal ha muligheten til å sette i gang, gjennomføre og påvirke prosjektene sine. Frifond bistår ikke bare søkere som ønsker mer informasjon om behandlingen av søknaden deres eller veiledning i forbindelse med gjennomføring av prosjektet. Frifond mottar også mange henvendelser fra potensielle søkere som ønsker gode råd før de setter i gang. Det jobbes kontinuerlig med å tilby veiledning til disse.

Veiledningen som LNU gir til Frifond-søkerne er en viktig del av det å være en ubyråkratisk lavterskel-ordning. Den individuelle oppfølgingen er i tillegg viktig for å ivareta en trygg forvaltning av ordningen. Prosjekter utvikler seg ofte underveis, og en tett dialog med saksbehandler er da viktig for å sikre at hele prosjektet følger henholdsvis Frifond barn og unges eller Frifond teaters retningslinjer, samt at prosjektet har god økonomistyring.

Frifond er en støtteordning for aktivitet av og med barn og unge. I de søknadene hvor det ikke er barn og unge i søkergruppen eller som kontaktpersoner, prøver LNU i størst mulig grad å sikre at barn og unge har påvirkningskraft under prosessen – enten gjennom planlegging, gjennomføring eller rapportering på prosjektet. Det er også et uttalt mål i LNUs forvaltningsarbeid at støtteordningene skal bidra til organisasjonsutvikling. I Frifond barn og unge og Frifond teater innebærer dette at barn og unge ikke bare blir laget aktivitet for, men planlegger og gjennomfører aktiviteten selv i den grad det lar seg gjøre. LNU skiller naturligvis mellom barn og ungdommer i kravet om aktiv deltakelse i prosjektet, og krever ikke aktiv deltakelse av små barn. Søknader som involverer ungdommer, men hvor disse kun er deltakere som blir laget aktivitet for, avslås.

8.2 Søknadsprosessen i Frifond barn og unge og Frifond teater

Alle søknader til Frifond sendes inn via felles elektronisk søknadsportal på Frifonds nettsider. På disse sidene finnes all informasjon man trenger for å søke Frifond, som retningslinjer, spørsmål og svar, eksempler på prosjekter som har fått støtte samt nyheter om ordningen.

Når søknaden behandles stilles det vanligvis én eller flere runder med spørsmål som er spesifikke for den aktuelle søknaden. Dette fordi mange søknader er mangelfulle eller ikke inneholder den nødvendige informasjonen som saksbehandler trenger for å vurdere om prosjektet er innenfor retningslinjene. Når en søknad er behandlet får kontaktpersonen automatisk en e-post om dette, og kan gå inn og sjekke resultatet via frifond.no. For de som har fått innvilget søknaden blir det generert et akseptskjema, som må signeres elektronisk ved at kontaktpersonen for søknaden skriver inn en signeringskode vedkommende har mottatt i posten. Akseptskjemaet er kontrakten mellom støttemottaker og LNU, og fastslår at støttebeløpet skal brukes i tråd med retningslinjene og vilkårene i tilsagnsbrevet. Dersom kontaktpersonen er under 18 år må en person over 18 år signere akseptskjemaet, og denne personen står da som juridisk ansvarlig for de tildelte midlene frem til rapporten er godkjent av LNU.

8.3 Rapportering og oppfølging av søkere

Søkere som får søknaden innvilget må sende inn rapport med gyldige bilag innen én måned etter at aktiviteten er avsluttet. Det er mulig å søke om utsatt rapportfrist dersom man oppgir en grunn til det. Det er også mulig å søke om omdispensering av støtten grunnet endringer i prosjekt eller budsjett. Begge deler gjøres i søknadsportalen. Søkere kan klage på alle vedtak – også innvilgelser – dersom man mener å ha rett på mer støtte. I meldingen som sendes til søkeren ved vedtak er det skrevet at man kan klage dersom man mener saksbehandler har gjort en feil eller at vedtaket er i strid med retningslinjene. Likevel mottar LNU mange klager som ikke er godt begrunnet eller

Tabell 10

Frifond teater

Aktivitet	Søknader	Innvilgede	Avslåtte	Innvilget sum (kr.)	Innvilget andel
Annet	11	1	10	25 000	0,4 %
Danseforestilling	8	0	8	0	0,0 %
Festival/større arrangement	7	1	6	40 000	0,6 %
Kurs	30	16	14	146 500	2,3 %
Laiv/levende rollespill	7	2	5	60 000	0,9 %
Nysirkus	5	2	3	80 000	1,3 %
Revy	46	32	14	1 008 000	15,9 %
Teaterforestilling	212	163	49	4 995 464	78,6 %

Frifond barn og unge

Aktivitet	Søknader	Innvilgede	Avslåtte	Innvilget sum (kr.)	Innvilget andel
Uteaktivitet/friluft	164	78	86	1 531 518	9,8 %
Samfunn/politikk	51	27	24	420 798	2,7 %
Skaterampe/lekeplass	72	47	25	1 396 885	8,9 %
Annet	396	177	219	3 396 842	21,7 %
Mindre arrangement	293	128	165	1 582 226	10,1 %
Data/LAN/spill	65	24	41	443 199	2,8 %
Festival/større arrangement	220	126	94	3 245 161	20,7 %
Kunst/håndverk	63	33	30	643 150	4,1 %
Lage film	219	89	130	2 188 681	14,0 %
Paintball/airsoft	36	17	19	425 793	2,7 %
Media og kommunikasjon	61	25	36	414 500	2,6 %

Danseskolen Foreldrealver drives på dugnad, og består av unge fra Rauland, Vinje, Tinn og Rjukan. Foto: Foreldrealver.

ikke viser til retningslinjene. Dette kan henge sammen med at det er enkelt å klage elektronisk, og noen søkere benytter da klagemuligheten til å uttrykke sin misnøye over vedtaket eller for å gi ny informasjon som ikke fremgikk av søknaden. Dersom den nye informasjonen gjør at søknaden er støtteberettiget, vil klagen gis medhold. Unntaket er dersom søker har gjort så store endringer at det i realiteten har blitt et nytt prosjekt, søker vil da bli bedt om å sende inn en ny søknad istedenfor.

I 2014 gjorde LNU noen endringer i klagerutinene for Frifond barn og unge. Disse er også gjeldende for Frifond teater. For å gjøre behandlingen av klager så uhildet som mulig ble det innført en praksis hvor klagen oversendes til en annen saksbehandler enn den som opprinnelig behandlet søknaden. Tidligere er klager blitt behandlet i plenum i Frifond-teamet, men den samme saksbehandleren som behandlet den opprinnelige søknaden fattet vedtak i klagesaken. I nåværende praksis kan utfordrende problemstillinger diskuteres felles, mens de fleste klagenes behandles av én saksbehandler alene. Søkerne virket fornøyd med å få klagen behandlet av en ny saksbehandler, dermed har praksisen blitt en fastlagt rutine.

I rapporten som leveres etter endt aktivitet må man redegjøre for hvor mange som deltok på aktiviteten, hvordan aktiviteten ble gjennomført og hva man oppnådde med aktiviteten. I tillegg må man legge ved kopi av gyldige bilag for alle utgifter knyttet til prosjektet. Der det er skapt et produkt tenkt for publisering, for eksempel en film, et tidsskrift eller lignende, skal et eksemplar av dette legges ved rapporten. Dessverre ser man at dette ikke gjøres i alle tilfeller; man mottar langt færre eksemplarer av det ferdige produktet enn det som skal være tilfellet. Å etterspørre produktet vil utsette rapportbehandlingen ytterligere og er derfor ikke blitt prioritert.

I tillegg til at behandlingen av søknadene krever tett oppfølging med søkerne, krever også rapportbehandlingen arbeidsressurser. Saksbehandlerne i Frifond bruker mye tid på å behandle rapporter og følge opp søkere som har levert mangelfulle rapporter. Grunnen til at rapporter ikke leveres inn i tide eller inneholder utilstrekkelig eller mangelfull informasjon kan skyldes flere forhold, blant annet noen mangler i saksbehandlingssystemet. Frifonds søkere er i tillegg ofte uerfarne når det gjelder økonomistyring eller

annen relevant organisasjons- eller prosjekterfaring. Frifonds særordninger er gjerne den første støtteordningen de søker, og behovet for veiledning og oppfølging er derfor større enn i for eksempel Frifond organisasjon. For å redusere tiden som brukes på rapportbehandling så mye som mulig er det blitt innført en nedre beløpsgrense på hva man krever tilbake av restbeløp, overskudd og midler som ikke dokumenteres.

LNU gir alltid søkerne mulighet til å frembringe ytterligere informasjon eller dokumentasjon i søknads- og rapportbehandlingen. LNU ønsker å være en forvalter som gir søkeren en ny sjanse i den grad det er mulig. Samtidig ønsker LNU å være en tydelig forvalter som gir tidsfrister for å levere inn dokumentasjon, og som kommuniserer i klartekst når det gjelder status på søknaden og prosessen videre. Dersom søkerens rapport med vedlegg dokumenterer at prosjektet er gjennomført og midlene er brukt etter vilkårene i tilsagnsbrevet og i tråd med budsjettet i søknaden, blir rapporten godkjent og arkivert hos LNU.

8.4 Purrerutiner og tilbakekreving av midler

LNU har tydelige rutiner for purring, oppfølging og tilbakekreving av Frifond-støtten dersom rapporteringsrutinene ikke følges. Dersom LNU ikke får tilfredsstillende respons fra søker etter å ha purret via e-post, telefonkontakt og brevutsending, sendes kravet til slutt til inkassobyrået Lowell (tidligere Intrum Justitia). LNU ønsker å benytte inkassobyrå minst mulig på grunn av hensyn til søkere og på grunn av kostnader. De siste årene har det derfor blitt fokusert mer på å kontakte søkeren direkte for å oppklare kravet og bli enige om en nedbetalingsplan enn å legge kravet til inkasso. Likevel fører ikke dette alltid fram, og vi har i 2018 måttet legge enkelte ubetalte krav til inkasso.

De siste årene har det vært fokus på å avslutte eldre rapporter og ubetalte krav i Frifond barn og unge, og statusen på dette har nå bedret seg. Likevel er det krevende å holde saksbehandlingstiden på rapporter nede, uten at behandlingstiden på søknader går opp. Erfaringen tilsier at det er lettere å avslutte saker uten å måtte kreve tilbake støtte dersom rapporten behandles relativt kort tid etter at den ble levert, og at det også gir

økt sjanse for tilbakebetaling av overskudd og restmidler i de tilfellene dette finnes. Ekstra ressurser ble derfor benyttet til behandling av nye rapporter sommeren 2018, med gode resultater.

Frifond har som mål å være en lett tilgjengelig og ubyråkratisk støtteordning. LNU anser Frifond-forvaltningen som trygg, noe både kontrollrutiner og forvaltningspraksis er med på å sikre. I forvaltningsmanualen som er vedlagt rapporten finner man nærmere informasjon om forvaltningspraksisen i LNU.

8.5 Prosjektbesøk

Et virkemiddel i LNUs oppfølging av Frifond-midlene, sammen med rapportering fra søkerne, er besøk hos prosjektene som har mottatt støtte fra Frifond barn og unge og Frifond teater. Besøkene er et verktøy for å kontrollere om prosjektene gjennomføres og om midlene brukes i henhold til tilsagnet.

Besøkene er også en kunnskapskanal for LNU ved at man får innblikk i aktiviteten som gjøres med Frifond-midler og hva dette bidrar til i lokalmiljøet og for søkergruppa. Prosjektbesøkene gir også LNU mulighet til å veilede søkeren i forbindelse med planlegging og gjennomføring av det støttede prosjektet og eventuelle fremtidige prosjekter. Ofte har også søkeren spørsmål om rapporteringen, hva den skal inneholde og hva som er nødvendig av bilag. Flere har også spørsmål om eventuelle fremtidige prosjekter.

LNU har vært på flere prosjektbesøk i 2018, men har først og fremst benyttet reisekapasiteten til å spre informasjon for å få nye søkere. Dette fordi det har vært et sterkt ønske om å snu en nedadgående trend i søkertallene til Frifond barn og unge og Frifond teater. Dette ser det nå ut til at vi lykkes med.

I 2018 har Frifond barn og unge og Frifond teater hatt prosjektbesøk/møte med følgende søkergrupper:

- Kortfilmen Pointe, Løse tenner
- Motivasjonsseminar, AfricaHorn Råd og Co-aching Sentre
- Jubileumsfest med prisutdeling, Gamlebyen barnefilmklubb
- Ergoterapistudentene
- Stange Skateboardklubb
- TUF Hedmark

9 Informasjonsarbeid

Informasjonsarbeidet i 2018 har vært preget av Frifonds nye grafiske profil og de nye nettsidene, to informasjonsturnéer og en ukes stand på Norway Cup, i tillegg til utstrakt bruk av sosiale medier.

9.1 Ny nettside og ny grafisk profil

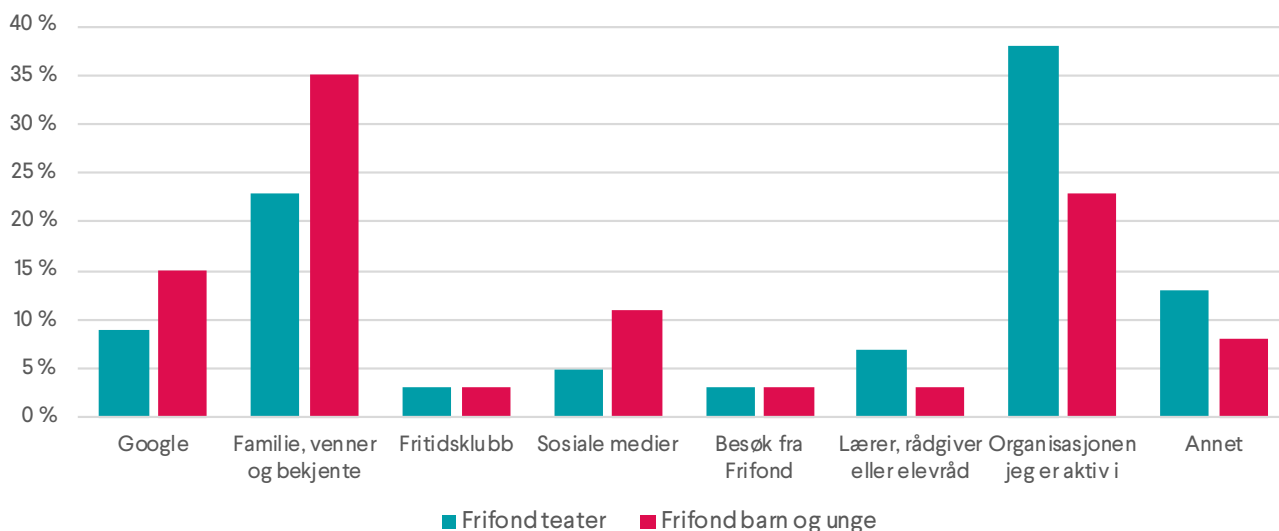
Nye nettsider og ny grafisk profil ble lansert i mars 2018. Dette var etterlengtet, siden de tidligere nettsidene fra 2009 ikke har gitt oss mulighet til å dekke behovene til dagens unge. Med de nye nettsidene håper vi at brukervennligheten vil øke betraktelig, at det skal bli enklere å finne fram inne på sidene, at færre søker en særordning som ikke passer dem og at flere får til å søke de ulike ordningene. Mye tyder på at søkerne er godt fornøyd, ifølge Frifond-undersøkelsen svarte 94 % av respondentene til Frifond barn og unge at de fant informasjonen de lette etter på Frifond.no. Dette er vi svært fornøyd med.

Det er en rimelig antakelse at Frifond på grunn av gamle nettsider mistet potensielle søkere, både fordi det var vanskelig å finne fram til den informasjonen man trengte og fordi nettsidene ikke var tilpasset nettbrett og mobiltelefon. Med mer brukervennlige nettsider i tillegg til en ny grafisk profil og mobiltilpasset søknadsportal er håpet at flere får øynene opp for ordningen, og at det blir lettere å sende inn en søknad. Dette er viktig for at ordningen skal fortsette å være relevant og attraktiv for målgruppen.

For å forankre den nye profilen ble det produsert tre animerte reklamefilmer for Frifond på ca ti sekunder hver. Disse er laget spesielt for sosiale medier, og ble spredd på både Instagram og Facebook. I tillegg ble det trykt opp nye plakater, flyers og klistremerker, designa ny front til stand-bordet og bestilt ny bekledning til Frifond-teamet. Dette bidro til å gjøre Frifond synlig gjennom hele året.

Figur 2

Kjennskap til Frifond

9.2 Informasjonsturer

Som en del av informasjonsarbeidet drar Frifonds saksbehandlere ut på tur, både til enkeltarrangementer og -steder, men også på informasjonsturnéer som strekker seg over flere dager. I 2018 gjennomførte vi to informasjonsturnéer, én til Hedmark og én til Nordland. Vi var også tilstede på flere arrangementer, deriblant lokale UKM-mønstringer og Norway Cup. I tillegg til dette holdt vi en workshop i søknadsskriving for ungdommene på Furuset, og et informasjonsmøte om Frifond for en gruppe somaliske ungdommer på Tøyen.

9.2.1 Norway Cup

I forbindelse med FNs bærekraftsmål ble Frifond invitert med på en ukes stand under Norway Cup sammen med Frivillighet Norge, Fritidserklæringen og en rekke medlemsorganisasjoner. Vi var tilstede med egendesignet quiz og memoryspill hver dag under cupen, og fikk på denne måten snakket om Frifond til et stort antall unge fotballspillere fra hele landet. I etterkant ser vi at dette genererte noen få søknader, men ikke så mange som vi håpet på. Det er svært ressurskrevende å forberede og gjennomføre en ukes stand, dette er derfor ikke noe som vil bli prioritert i 2019.

9.2.2 Informasjonsturné

I april 2018 dro Frifond til Hedmark og besøkte Stange, Hamar og Elverum. Vi var innom flere videregående skoler, arrangerte informasjonskveld på en ungdomskafé, gjennomførte prosjektmøter med to Frifond-søkere og snakket med lederen på en ungdomsklubb. Ifølge statistikken har dette gitt effekt: Søknadstallene har omtrent doblet seg i begge støtteordningene når man sammenligner 2017 med 2018, fra fem til ni søknader hos Frifond teater og fra 14 til 37 søknader hos Frifond barn og unge.

Informasjonsreisen til Nordland var en ukelang tur i begynnelsen av november der to av Frifonds saksbehandlere dro til Mosjøen, Mo i Rana, Nesna, Brønnøysund og Sandnessjøen. Helgeland ble prioritert fordi i tillegg til at Nordland var underrepresentert blant Frifonds søkere, så har denne regionen vært et av områdene i Nordland som har vært spesielt underrepresentert. På de fem dagene møtte saksbehandlerne mange ungdommer som i svært liten grad hadde hørt om ordningen fra før, noe som vitnet om at det var behov for informasjonsarbeid i regionen.

Det ble brukt ulike arbeidsmåter de fem forskjellige stedene. Hovedgrunnen til dette er at vi i første omgang prioriterer skoler som arena for informasjonsarbeidet vårt når vi er på reise, både fordi skolene er en arena der man kan treffe bredere i befolkningen enn andre steder og for å prioritere unge. Vi prioriterer i første omgang

videregående skoler, dernest ungdomsskoler, fordi erfaringsmessig vekker vi mer interesse hos videregående elever og får flere søknader fra denne aldersgruppen. Sekundært prioriteres høyere utdanningsinstitusjoner, frivillighetssentraler og ulike kommunale arenaer. Hvordan vi gikk fram hvert enkelt sted kom dermed av hvor god tilgang vi fikk på skolene, og dernest hva slags tilgang vi fikk på våre sekundært prioriterte arenaer.

I etterkant av turen har vi evaluert resultatene våre, og en av de viktigste erfaringene vi gjorde er knyttet til den ulike tilgangen vi fikk på ulike skoler vi dro til. I Mosjøen fikk vi mulighet til å gå inn i alle klasserommene til Mosjøen VGS, snakke om Frifond i fem minutter, og invitere elevene til kveldsforedrag etter skoletid. Dette førte til at nesten hele dagen der ble brukt til å gå gjennom alle klasserommene til skolens tre skolesteder og deretter avholde foredrag. Vi nådde hundrevis av elever i løpet av dagen, og omtrent 25 av dem kom på foredraget.

I Mo i Rana fikk vi ikke tillatelse til å gå inn i klasserommene, men fikk stå på stand ved kantina i matpausen til elevene og deretter ha et foredrag. Erfaringen herfra var at det var mye vanskeligere å få oppmerksomheten til elevene i den tiden de hadde til å spise. Da vi sto på stand fikk vi snakket med omtrent 40 elever. Så godt som ingen snakket med oss i fem minutter, som var tiden vi hadde elevenes oppmerksomhet i Mosjøen. Etterpå kom det rundt ti på foredrag.

I Brønnøysund fikk vi stå på stand i kantina under matpausen til den videregående skolen, og deretter fikk vi komme inn i alle klasserommene til ungdomsskolen i fem minutter. Dette førte til at det nesten bare var elever fra ungdomsskolen som kom på kveldsforedraget vi inviterte til. Basert på disse erfaringene kommer vi til å prioritere hardere å komme oss inn i klasserommene på skolene i fremtiden, og vurdere om det er hensiktsmessig å bruke mye ressurser på å reise til en skole dersom vi bare får stå på stand i matpausen.

I etterkant av turen har vi mottatt flere søknader fra regionen vi dro til. Fra de fem kommunene vi var i, Alstahaug, Brønnøy, Nesna, Rana og Vefsn, har vi fått 14 søknader de siste to månedene i 2018 og ni søknader de første tre månedene i 2019. Eksempler på søknader fra området som har fått støtte er et bowlingmesterskap i Mosjøen, dugnad for å sette opp gapahuk på en leke-

plass i Brønnøysund og «Superheltdøgn» med Rana filmklubb. Søkerne oppga å ha fått informasjon om Frifond fra henholdsvis «informasjon fra Frifond/LNU», «lokalavisa» i Brønnøysund, og «foredrag på Rana bibliotek». Alle disse søknadene er dermed et direkte resultat av arbeidet som ble gjort på reisen, og vi håper at det faktisk at noen der har fått innvilget søknader og gjennomført prosjekter kan gi ringvirkninger i lokalsamfunnet som fører til flere søknader.

I Frifond-undersøkelsen er det relativt få (3,1 %) som har hørt om Frifond gjennom besøk. Derimot var det mange som hadde hørt om ordningen gjennom sine sosiale nettverk som familie og venner (34,5 %). Dette kan tyde på at spredningseffekten av Frifond ikke må undervurderes og at det er viktig å nå bredt ut med merkevaren. Her er både fysisk tilstedeværelse og god digital markedsføring viktig.

9.3 Frifond i sosiale medier

Frifond er tilstede på Facebook og på Instagram. På grunn av ressursmangel har LNU valgt å prioritere aktivitet i to sosiale medier-kanaler, heller enn å ha mange kanaler man ikke har ressurser til å lage innhold til. På Facebook er det hovedsakelig informasjon om ulike Frifond-aktiviteter og prosjekter som har fått støtte. På Instagram ønsker vi å dele prosjektbilder som Frifond-søkere har lagt ut under #frifond eller #frifondstøtter, samt bilder fra Frifond sine informasjonsturer og reklamefilmer for Frifond.

Frifond har som mål å være aktive i sosiale medier, og vet at det finnes et stort potensial for å nå ut til langt flere søkere i målgruppen enn det som gjøres i dag.

Det brukes noe administrasjonsmidler på å promotere støtteordningen på Facebook. Ifølge Frifond-undersøkelsen har 10,3 % av respondene hørt om Frifond via sosiale medier, dette er en god økning sammenlignet med fjorårets 2,1 %. Sosiale medier genererer for øyeblikket lite trafikk til Frifond.no, så her har vi et stort potensial vi kan benytte oss av.

9.4 Mediedekning av Frifond

Et uttalt mål i Frifond er å nå ut til flest mulig i hele landet. Presseoppslagene for Frifond i 2018

viser at Frifond har mediedekning i rikspresen og dekning i lokalaviser i hele landet, og at antall presseoppslag har økt siden i fjor (Tabell 11 og 12, tilsvarende tall for 2017 var henholdsvis 149 og 78).

Oversiktene over dekning i rikspresse, regionavis og lokalaviser (tabell 12) gjelder kun papirkilder, og ikke web. Når det gjelder dekning per fylke teller Retriever noen artikler dobbelt på grunn av oppslag som trykkes flere steder, men som egentlig har samme kilde. Oversikten per fylke viser at Frifond har noe dekning i hele landet. Mediedekningen er ikke nødvendigvis proporsjonal med antall søknader som kommer inn fra hvert fylke.

Tabell 11

Dekning pr. fylke

Fylke	Oppslag*
Trøndelag	20
Akershus	17
Oppland	15
Rogaland	14
Møre og Romsdal	13
Telemark	12
Hordaland	10
Nordland	10
Hedmark	9
Sogn og Fjordane	8
Østfold	7
Oslo	7
Troms	7
Buskerud	7
Aust-Agder	4
Vestfold	2
Finnmark	2
Vest-Agder	1
Totalt	165

* Retriever 2019

Tabell 12

Dekning pr. type

Type	Oppslag*
Rikspresse	8
Regionavis	1
Lokalavis	83
Tidsskrift	4
Total	96

* Retriever 2019

10 Resultater og måloppnåelse

I 2018 har 9738 lag og grupper over hele landet mottatt til sammen 144 millioner kroner fra Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon. Blant mottakerne av Frifond-midler er lokallag i barne- og ungdomsorganisasjoner, frittstående ungdomsgrupper, velforeninger, foreninger, ungdomsklubber, barnegrupper og vennegjenger som har fått midler til å drive frivillig aktivitet i sitt lokalmiljø. For å kunne svare videre på hvilke resultater og mål som er oppnådd, bruker vi data fra Frifond-undersøkelsen og tall fra vår egen søknadsportal.

Om Frifond-undersøkelsen:

Frifond-undersøkelsen er en relativt solid informasjonskilde for Frifond teater og Frifond barn og unge. Det er frivillig å svare på den, men likevel kom det i 2018 397 svar fra søkere i Frifond barn og unge og 96 svar fra Frifond teater. Med hhv 260 unike e-postadresser i Frifond teater og 1427 i Frifond barn og unge tilsvarende det en svarprosent på 37 % i Frifond teater og 28 % i Frifond barn og unge. Respondentene i Frifond barn og unge var 185 menn, 184 kvinner og 7 andre, kom fra alle landets fylker og var i snitt 33 år gamle. Tilsvarende i Frifond teater var 30 menn, 60 kvinner og 1 andre, fra alle landets fylker utenom Sogn og Fjordane med en gjennomsnittsalder på 38 år. Av de som har svart hadde 77 % fått penger, mens 20 % hadde fått avslag i Frifond barn og unge, mens tallene i Frifond teater var 84 % innvilgede og 13 % avslåtte. Vi ser det som naturlig at en større andel av de som har fått penger enn de som ikke har fått penger svarer på en slik undersøkelse. Vi er ikke særlig bekymret for at det skal skape et feil bilde i datamaterialet, da resultatene fra spørsmål der dette skillet er særlig relevant er skilt i de som har fått og ikke har fått penger.

10.1 Frifond stimulerer barn og unges aktivitet og deltakelse

Fra tilskuddsbrevet fra Kulturdepartementet finner vi at formålet med tilskuddet til Frifond er å stimulere barn og unges aktivitet og deltakelse.

se. Dette målet mener vi er oppfylt også i 2018. Prosjektene som er støttet er i seg selv et bevis på at målet er oppfylt. I tillegg vil vi trekke frem tre momenter.

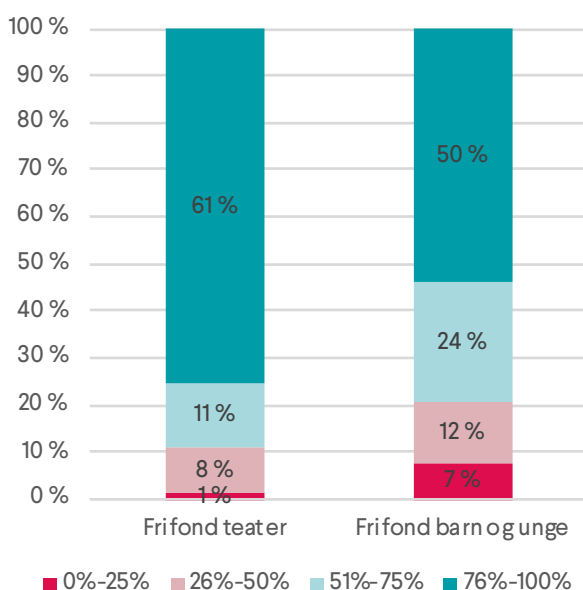
1. Barn og unge har vært med i prosjektene både som deltakere og arrangører.

I søknadsportalen oppgir kontaktpersonen hvor mange medlemmer søkergruppen har når søknaden sendes inn, noe som gir et godt bilde på deltakere. I Frifond teater var 43 % av deltakerne under 13 år gamle, mens ytterligere 37 % var under 26 år. Kun 20 % oppgis å være 26 år eller eldre. Disse andelene er regnet ut på en oppgitt populasjon på 19 278 deltakere. Tilsvarende tall fra Frifond barn og unge er 25 % under 13 år, ytterligere 43 % under 26 år, mens 32 % oppgis å være 26 år eller eldre. Totalpopulasjonen som er oppgitt her er 180 420 personer. Minstekravet for å få støtte fra Frifond er at en tredjedel av gruppen må være under 26 år. I gruppene som er støttet er henholdsvis 80 % og 72 % under 26 år, noe som etter vår mening betyr at det er barn og unges aktivitet som stimuleres av Frifond.

Frifond-undersøkelsen sier også noe om hvor stor andel av deltakerne i støttede prosjekter som var i Frifonds målgruppe, altså under 26 år (figur 3).

Figur 3

Andel deltakere under 26 år

Vi ga respondentene et dårlig svaralternativ, nemlig at deltakergruppen var den samme som arrangørgruppen. Vi har ikke noen måte å sammenstille de to tallene på, så vi må behandle det som om respondentene skulle hoppet over spørsmålet. Vi ser at de aller fleste prosjektene oppgir at de aller fleste deltakerne i prosjektene er i målgruppen. I Frifond teater oppgir 72 % av respondentene at mer enn halvparten av deltakerne er under 26 år. Når du tar høyde for at 20 % ikke har svart på spørsmålet tilsvarer det 90 %. I Frifond barn og unge er det tilsvarende tallet 74 %, eller 80 % når du korrigerer for at 7 % ikke har svart.

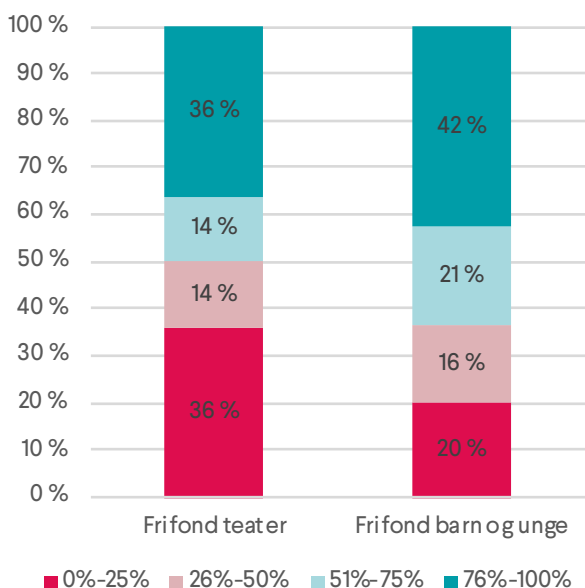
At henholdsvis 80 % og 90 % av deltakerne i Frifond-prosjektene har mer enn 50 % deltakere under 26 år sier oss at Frifond-prosjektene treffer målgruppen svært godt. Vi er overrasket over at 7 % av de som har fått støtte i Frifond barn og unge oppgir å ha hatt bare 0-25 % deltakere i målgruppen. Dersom det er riktig, så burde ikke disse prosjektene blitt støttet. I noen tilfeller er det mulig å unnskyldes, som dersom man arrangerer en festival og regner publikum som deltakere. Da er det ikke nødvendigvis søkergruppens feil om for mange av de som kommer er 26 år eller eldre.

Det er likevel slik at Frifond er støtteordninger for barn og ungdom, og LNU vil vurdere å gjøre tiltak for å håndheve dette sterkere. Et nærliggende tiltak er å spørre direkte om hvor stor andel av deltakerne og arrangørene som var under 26 år i rapportskjemaet, og kreve nærmere forklaring fra de som ikke oppfyller minstekravene. Det gjøres imidlertid allerede en omfattende jobb for at publikum skal vite at dette er penger til barn og ungdom. Blant annet må alle som går inn på frifond.no og prøver å sende inn søknad svare bekreftende på at minst en tredjedel av deltakerne i aktiviteten er under 26 år. Alt i alt er det uansett ingen tvil for LNU om at støtteordningens prosjekter stimulerer til økt aktivitet for målgruppen.

Når det kommer til barn og unges deltakelse er det naturlig å se på om barn og unge selv er med på å arrangere aktivitetene sine. Her har vi også to datakilder, i søknadsportalen og Frifond-undersøkelsen. Fra søknadsportalen vet vi at personen som har sendt inn søknaden i gjennomsnitt var 29,7 år gammel i Frifond barn og unge og 37,3 år gammel i Frifond teater. Søkere i Frifond teater var mellom 13 - 81 år gamle, mens

Figur 4

Andel arrangører under 26 år

søkerne i Frifond barn og unge var mellom 10 - 73 år gamle. Fra Frifond-undersøkelsen finner vi følgende fordeling for Frifond teater på spørsmålet om hvor stor andel av arrangørene som var under 26 år (figur 4).

Det er ikke noe bastant krav i Frifond-ordningene om at barn og unge skal søke eller arrangere sine egne prosjekter. Dersom det kommer inn en søknad hvor det fremgår at aktiviteten er voksenstyrt, som for eksempel en søknad om bygging av lekeplass, så spør saksbehandlerne som standard om hvordan barn og unge skal inkluderes i prosjektet og beslutninger som tas. I Frifond teater er det vanligere at det er voksne som styrer teatergruppene og som sender inn søknader, noe som er naturlig da prosjektene gjerne er større, krever mer faglighet og mer ansvar enn et jevnt prosjekt i Frifond barn og unge. Etter vårt skjønn er det uansett slik at barn og ungdom sin deltakelse stimuleres gjennom at de får delta i aktiviteter som arrangeres for dem, og at de i stor grad også stimuleres til deltakelse gjennom å være med på arrangørsiden i Frifond-prosjekter.

2. Frifond-støtte oppleves som avgjørende for de fleste prosjektene som får støtte

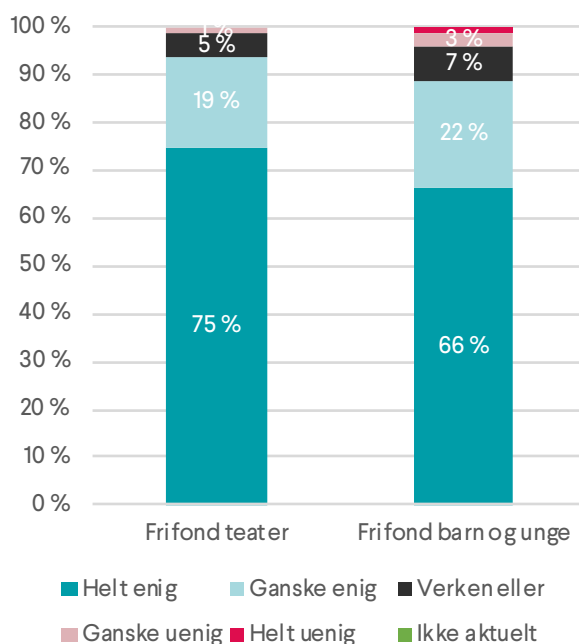
I Frifond-undersøkelsen bes respondentene som har fått støtte om å ta stilling til påstanden «Vi kunne ikke gjøre prosjektet uten støtte fra

Frifond» (figur 5).

Som man kan se i figuren sier henholdsvis 94 % og 88 % av respondentene seg helt eller ganske enig i at prosjektene deres ikke kunne blitt gjennomført uten støtte av Frifond. Disse tallene understreker mer enn noe annet at Fri-

Figur 5

Vi kunne ikke gjøre prosjektet uten støtte fra Frifond

fond bidrar til å skape barne- og ungdomsaktivitet som ellers ikke ville funnet sted.

3. Arrangørene lærte noe som de kan bruke igjen i fremtiden

I Frifond-undersøkelsen bes respondentene som har fått støtte også om å ta stilling til påstanden «Vi lærte noe av å gjennomføre et Frifond-støttet prosjekt» (figur 6).

Henholdsvis 81 % og 83 % av respondentene som hadde gjennomført prosjekter sa seg altså helt eller ganske enige i at de lærte noe av prosjektet. Det er en sterk egenverdi i at unge mennesker gjennomfører sine egne prosjekter, i at de får nye erfaringer og kunnskap. Vi er også ganske sikre på at mange av de som lærer noe av å gjennomføre et prosjekt, vil bruke denne erfaringen videre til å skape mer aktivitet i fremtiden.

10.2 Frifond når ut til et bredt spekter av søkere og aktiviteter

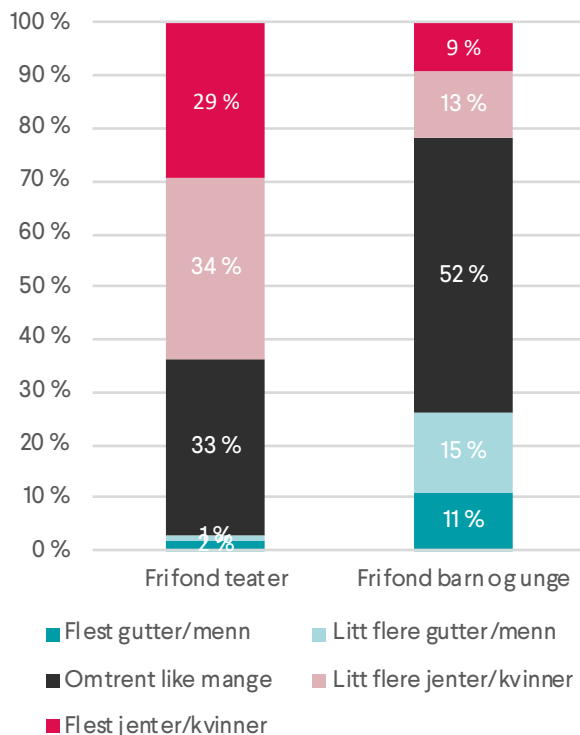
I tilsagnsbrevet fra Kulturdepartementet til Frifond heter det at Frifond skal nå ut til et bredt spekter av organisasjoner, frittstående grupper og foreninger med ulike formål og aktivitetsgrunnlag. Med en stor variasjon av søkere blant organisasjoner, foreninger, vennegjenger og andre grupper, samt med et stort mangfold av aktivitet, mener LNU å oppfylle Frifonds formål i sin forvaltning av ordningen.

For å kunne svare bedre på dette spørsmålet har vi i årets Frifond-undersøkelse bedt respondentene om å si noe om kjønnsfordelingen blant deltakerne i prosjektene sine (figur 7).

I Frifond teater er det tydelig at teater er en aktivitet som først og fremst utføres av jenter/kvinner. En tredjedel av respondentene oppgir at det er omtrent like mange av hvert, mens de øvrige enten er litt flere eller flest jenter/kvinner. Frifond teater er en støtteordning som forholder seg til én type aktivitet, og grunnen til at vi i størst grad når ut til jenter/kvinner er det vanskelig for LNU å gjøre noe med. Det som er gledelig er at målgruppen i Frifond barn og unge er nesten helt jevn. Det er en ganske sterk indikator på at

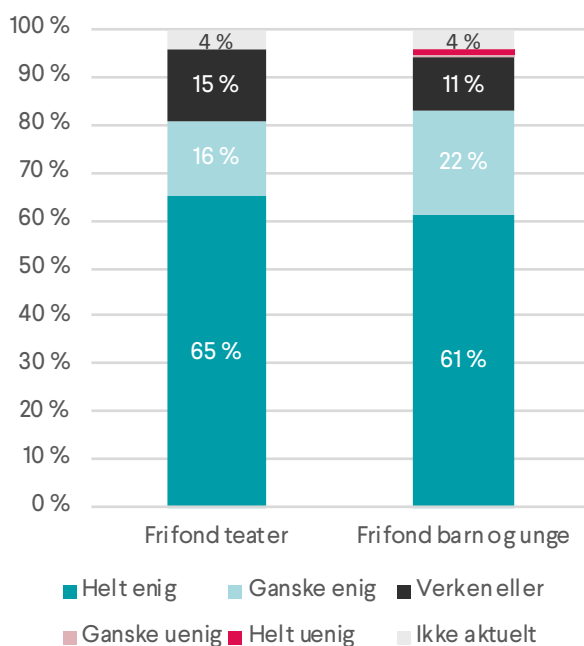
Figur 7

Hvordan var kjønnsfordelingen blant de som var med?

Figur 6

Vi lærte noe av å gjennomføre et Frifond-støttet prosjekt

støtteordningene når bredt ut! Dette var første året vi stilte dette spørsmålet, og det kan være spennende å følge med på om dette utvikler seg over tid.

Den brede og mangfoldige gruppen av organisasjoner som mottar midler fra Frifond organisasjon viser at Frifond når ut til mange typer organisasjoner. Fra de tradisjonelle barne- og ungdomsorganisasjonene, små, nystartede minoritetsorganisasjoner og til mer nystartede organisasjoner som for eksempel ulike diagnoseorganisasjoner. Størrelse, struktur, formål og aktivitet i disse organisasjonene er svært forskjellig, og krever en fleksibel og tilpasningsdyktig Frifond-forvaltning. I Frifond organisasjon velger organisasjonene selv om de vil utbetale midlene til lokallagene som driftsstøtte eller prosjektstøtte, og det er dermed opp til organisasjonene å bestemme hvilke rammer lokallagene har for å bruke pengene, innenfor LNUs retningslinjer. (Se vedlegg for liste over mottakerorganisasjoner i Frifond organisasjon).

I Frifond barn og unge og i Frifond teater spenner også søkermassen og deres aktiviteter bredt. I søknadsskjemaet som søkerne bruker for

å søke på ordningen krysser man av på en aktivitetskategori som man mener prosjektet faller inn under. Kategoriseringen dekker de største søkergruppene i ordningene. I Frifond teater er de alle fleste prosjektene teaterforestillinger eller revy. Det gis også støtte til noen kurs, sirkus og laiv. Det kan selvsagt tenkes at en teatergruppe ønsker å gjennomføre andre typer prosjekter, men om de vil gjøre en annen type frivillig aktivitet vil de som regel bli sendt videre til Frifond barn og unge.

I Frifond teater ligger mangfoldet først og fremst i forskjellige typer søkergrupper og stilarter innen teater. Forskjellige målgrupper er rene barneteater, ungdomsteater eller en kombinasjon av disse. Det kan også være studentgrupper, skolerevyer eller grupper av unge, gjerne nyutdannede scenekunstnere som vil gjøre et frivillig prosjekt. Stilartene kan være alt fra egenutviklede stykker til tradisjonelle stykker, revy, musikal og vandreteater.

I Frifond barn og unge er det langt større spredning i hva slags kategori prosjekter som får støtte. De to største kategoriene er samle-kategoriene Annet og Festival/større arrangement. Frifond barn og unge har videre en stor andel prosjekter der det skal lages film eller settes opp mindre installasjoner som en lekeplass eller en skaterampe. Hele oversikten over hvilke kategorier som har fått mest støtte finnes i tabell 10.

Frifond barn og unge mottok i 2018 250 søknader fra minoritetsgrupper. Dette er en høy økning fra tidligere år. I 2017 og 2016 ble det mottatt 187 og 181 søknader fra minoritetsgrupper. Likevel har antallet innvilgede søknader til minoritetsgrupper gått ned fra 145 tilsagn i 2017 til 143 i 2018.

Vi har i 2018 jobbet mye med en kontrollsak i Frifond barn og unge, hvor ett spesielt minoritetsmiljø i Oslo har sendt inn søknader til prosjekter som ikke har vært reelle. Som en konsekvens av dette arbeidet har vi blitt strengere på prosjekter med visse kjennetegn og krevd større grad av sannsynliggjøring for at prosjektene er reelle før vi gir støtte. Miljøet som har sendt inn falske søknader har gjort dette i stort nok omfang til at det gir et merkbart utslag på statistikken.

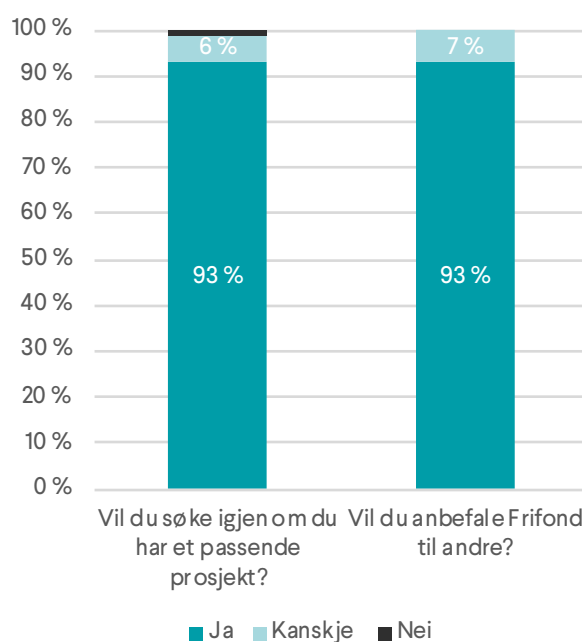
Vi mener at når tallet på støtte til minoritetsgrupper av ulike slag likevel holder seg stabilt fra 2017 til 2018, så innebærer det i realiteten en økning i støtte til denne målgruppen. Det er vi fornøyde med. Mye av forklaringen ligger nok i en langtidseffekt av arbeidet som ble lagt ned

i prosjektet Frifond for alle. Noe av forklaringen kan også ligge i at vi har brukt mer ressurser enn vanlig på informasjon til forskjellige minoritetsmiljøer, spesielt i Oslo. Frifond teater fikk i 2018 29 søknader fra minoritetsgrupper, av disse var det 18 som ble innvilget. Mange av de som fikk avslag var dansegrupper, som ble sendt videre til Frifond barn og unge etter at aktivitetskategorien dans ble flyttet fra Frifond teater til Frifond barn og unge fra og med 1. januar 2018. Ut over om gruppene som søker støtte kan regnes som minoritetsgrupper, så kan vi si noe om etnisk minoritetsbakgrunn til de som har søkt støtte.

I Frifond-undersøkelsen må respondentene svare på om de og foreldrene er født i Norge. I Frifond barn og unge svarer 71 % at de og foreldrene er født i Norge, mens det tilsvarende tallet for Frifond teater er 84 %. I Frifond barn og unge er oppgitt 16 % at de er født i et annet land, mens tallet i Frifond teater er 8 %. Endelig svarer 13 % i Frifond barn og unge at de har en eller to foreldre som er født i et annet land, mens tallet i Frifond teater er 8 %. Generelt sett er det lettere å nå ut til forskjellige minoriteter gjennom Frifond barn og unge enn Frifond teater. Det er likevel liten tvil om at begge ordningene lykkes med å nå ut til en bred og mangfoldig målgruppe. Frifond barn og unge når i større grad ut til etniske minoriteter enn Frifond teater, noe som kan ha sammenheng

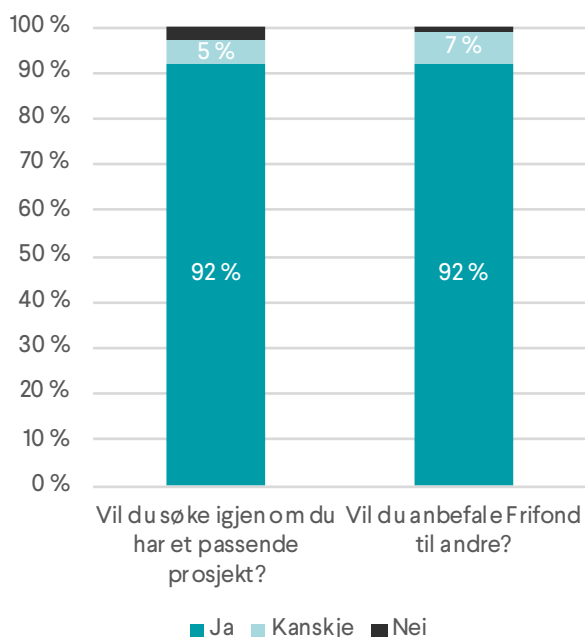
Figur 8

Opplevelse (Frifond teater)

Figur 9

Opplevelse (Frifond barn og unge)

med at teaterprosjekter er større og mer komplekse enn mange prosjekter i Frifond barn og unge, og stiller dermed andre krav til blant annet språkferdigheter.

10.3 Frifond er en lavterskel støtteordning

Frifond ønsker å være Norges enkleste støtteordning for barn og unge. Det betyr at søkerne skal oppleve en lav terskel for å bruke ordningen, og at det ikke stilles for høye krav til prosjektet det søkes om støtte til, eller til søkergruppen.

I Frifond barn og unge og Frifond teater kreves det ikke at søkergruppen må være registrert som frivillig organisasjon eller oppfylle andre formelle krav. Det stilles derimot krav til at gruppen jobber frivillig, etter demokratiske prinsipper, og at de arbeider for og med barn og unge under 26 år. Også i Frifond organisasjon fokuseres det på å være en enklest mulig ordning, ved å la organisasjonene tilpasse forvaltningen mest mulig til egen organisasjon.

Som støtteordninger for barn og ungdom er det avgjørende at ordningen er enkel å søke på og bruke. LNU jobber til stadighet med å foren-

kle og tydeliggjøre informasjon om ordningen. I slutten av året gjorde vi en større jobb med å forenkle retningslinjene som gjelder fra 1. januar 2019. Det har bestått i å gjøre retningslinjene for Frifond barn og unge og Frifond teater likest mulig, og å forenkle språket så mye som mulig. I tillegg ble det lansert nye nettsider på frifond.no i 2018, som er enklere tilgjengelig på bærbare enheter, og der søkerne blir guidet gjennom prosessen på en bedre måte enn de har blitt tidligere. For å få evaluert om de nye nettsidene fungerer har vi tatt inn spørsmålet «Fant du informasjonen du trengte på Frifond.no?» i Frifond-undersøkelsen. Til det svarte 97 % av Frifond teaters søkere ja, mens det tilsvarende tallet for Frifond barn og unge var 94 %. Det er vi fornøyde med!

Av de som har fått penger, er henholdsvis 94 % og 95 % av respondentene fra Frifond barn og unge og Frifond teater helt eller ganske enige i at Frifond er en enkel støtteordning å bruke. Tallene for om det er enkelt å sende inn søknad er også sterke, der 91 % er helt eller ganske enige i at det er enkelt. Selv om tallene er svakere blant de som har fått avslag er det bare 13 % i Frifond barn og unge og 9 % i Frifond teater som er ganske eller helt uenige i at Frifond er en enkel støtteordning å bruke. De som er ganske eller helt uenige i at det er enkelt å sende inn en søknad er nede i 0 % og 4 %. En litt større andel mener at det ikke er helt enkelt å sende inn rapport, men det kommer antagelig av at systemet vårt for å sende inn rapport og laste opp bilag har noen feil, som vi håper vil bli rettet opp når vi får nytt saksbehandlingssystem. De fleste som fikk avslag er heller ikke uenige i at de fikk en god begrunnelse for avslaget, noe vi tror skyldes at det i avslagene vises til retningslinjene og hvilke punkter som er brutt.

De aller fleste respondentene mener at retningslinjene var enkle å forstå. Henholdsvis 85 % i Frifond barn og unge og 89 % i Frifond teater sier seg helt eller delvis enige i det. Dette spørsmålet er nytt av året, og det er spennende å se hvordan det vil utvikle seg fremover. Hhv 86 % og 90 % i Frifond barn og unge og teater var helt eller ganske enige i at kontakten med saksbehandlere har vært god. Dette spørsmålet er stilt på en litt annerledes måte enn tidligere år, men det ser likevel ut til at kontakten med saksbehandlere er vurdert som bedre i år enn tidligere år.

Til sist innførte vi to nye spørsmål (figur 8 og 9) som ble stilt til både de som hadde fått og ikke

hadde fått penger, nemlig om de vil søke Frifond igjen om de har et passende prosjekt, og om de vil anbefale Frifond til andre. Svarene på disse spørsmålene ble overveldende gode, og indikerer etter vår mening sterkt at Frifond lykkes i å være en lavterskel støtteordning.

11 Sammendrag

LNU har i 2018 videreført en trygg forvaltning av Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon. Ved hjelp av ekstra ressurser har man klart å opprettholde ønsket behandlingstid på innkomne søknader samtidig som man har jobbet videre med å korte ned behandlingstiden på leverte rapporter. At søkeren får rask tilbakemelding – enten det er i søknad- eller rapportfasen – er et viktig mål for LNU i arbeidet med å være en enkel og ubyråkratisk støtteordning.

Midlene øremerket egenorganisert fysisk aktivitet har gitt LNU muligheten til å støtte en rekke grupper og aktiviteter som tidligere har havnet mellom to stoler, siden de verken har mottatt støtte fra særordningene i Frifond eller fra Norges Idrettsforbund (NIF). Gjennomsnittlig viser det seg at prosjekter innen fysisk aktivitet blir innvilget med en noe høyere sum enn øvrige prosjekter i Frifond barn og unge. Dette peker på at det er etterlengtede midler. Det er vanskelig å se noen annen aktør som er bedre egnet enn LNU til å nå ut med støtte til egenorganisert fysisk aktivitet hos frivillige grupper som ikke er en del av NIF, og Frifond barn og unge er den riktige måten å forvalte disse midlene på i LNU.

LNU mener Frifond fortsetter å være en ubyråkratisk og enkel støtteordning å bruke. Dette kommer frem av tilbakemeldinger fra søkere og i Frifond-undersøkelsen, hvor Frifond barn og unge og Frifond teater fortsetter å få god score på støtteordningens brukervennlighet. Fra statistikken kan man se at støtteordningen oppleves som enkel å bruke. Dette understrekes av at over 90 % i både Frifond barn og unge og Frifond teater både vil anbefale Frifond videre, og vil søke Frifond igjen om de har passende prosjekter.

I 2018 var det 98 mottakerorganisasjoner i Frifond organisasjon. Dette tallet holder seg relativt stabilt, men det er vekst i både medlemstall og lokallag. 4 organisasjoner fikk avslag, og ingen nye organisasjoner fikk støtte. Erfaringen er at nye

organisasjoner er bedre tjent med å søke Frifond barn og unge, før de eventuelt går over til Frifond organisasjon. Mye av arbeidet i denne støtteordningen går på å veilede organisasjonene i ordningen, og spesielt de nye tillitsvalgte.

Frifond når bredt ut, og opplever blant annet en økning i søknader fra etniske minoritetsgrupper. Kjønnssfordelingen blant deltakerne i Frifond barn og unge er svært jevn, noe som tyder på at ordningen er tilrettelagt for aktiviteter for forskjellige kjønn.

Nye nettsider og ny grafisk profil ble lansert i 2018, og det ser ut til å være en voldsom forbedring fra tidligere år. Det neste store prosjektet ligger an til å bli innføring av nytt saksbehandlingssystem i samarbeid med Norsk Musikkråd.

LNU mener at organisasjonen i sin forvaltning av Frifond oppfyller støtteordningens formål om å bidra til økt lokal aktivitet blant barn og unge i hele landet. LNU er en trygg forvalter som stadig jobber med å utvikle ordningen for å nå ut til en så stor og variert søkergruppe som mulig. LNU ser frem til å fortsette samarbeidet med Kulturdepartementet og Norsk musikkråd og bidra til enda mer aktivitet blant barn og unge i hele landet.

12 Avsluttende kommentarer

LNU mener, i sin forvaltning av Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon, at organisasjonen innfrir kravene som stilles til forvaltning av Kulturdepartementets midler, som oppgitt i tilsagnsbrevet 24. mai 2018.

Som omtalt i denne rapporten bidrar LNU gjennom Frifond til aktivitet blant barn og unge i nasjonale lag, foreninger og grupper. Frifond når ut til søkere i hele landet, og bidrar til et stort mangfold av aktiviteter både i lokallag og i egenorganiserte grupper slik som foreninger, velforeninger, klubber og vennegjenger. Gjennom støtten har Frifond i 2018 bidratt til forbedrede rammevilkår for over 9700 lokale lag i hele landet. Gruppene består av ungdommer som jobber frivillig for demokrati, politiske mål, friluftsliv, musikk, dans, teater, kultur, religion og mye, mye mer.

LNU jobber stadig for å bidra til mangfoldet av

aktiviteter gjennom inspirasjon på nettsider og utveksling av erfaringer. LNU har også i sitt informasjonsarbeid nådd ut til en bred søkergruppe i underrepresenterte fylker.

LNU mener at Frifond-midlene har blitt forvaltet på en økonomisk forsvarlig og trygg måte i 2018. LNU har gode forvaltningsrutiner som sammen med tydelige retningslinjer i Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon danner grunnlaget for en trygg og ubyråkratisk saksbehandling med tydelige krav til søkerne. Ved hjelp av nye nettsider og ny grafisk profil lansert 1. mars 2018, vil søknadsprosessen og støtteordningene for øvrig oppleves som langt enklere og mer brukervennlig for søkerne enn tidligere.

LNU ser frem til et nytt og spennende forvaltningsår i 2019 hvor man ønsker å fortsatt fokusere på effektiv behandling av rapporter, rask behandling av søknader og god spredning av informasjon om Frifond til barn og unge og Frifond teater i hele landet. Informasjon om støtte-mulighetene til egenorganisert fysisk aktivitet vil vektlegges, i tillegg til ønsket om å opprettholde den høye frekvensen på informasjonsarbeidet etter at Frifond for alle ble avsluttet 1. april 2018. Informasjonsarbeid på digitale flater vil vektlegges.

I 2018 ble Frifond organisasjon evaluert av et eksternt konsulentbyrå (Rambøll), i den hensikt å se om den skal slås sammen med den nasjonale grunnstøtten. I Frivillighetsmeldingen ble det konkludert med at støtteordningene ikke skulle slå seg sammen, men at det skal jobbes videre med forenklingstiltak. I løpet av 2019 skal LNU over til et nytt saksbehandlingssystem, som vil påvirke Frifond organisasjon i 2020. Et nytt saksbehandlingssystem vil forhåpentligvis gjøre det enda enklere for både mottakere og saksbehandler. I tillegg er en målsetning å samkjøre enda mer søknadsprosessen med nasjonal grunnstøtte.

Retningslinjene for Frifond organisasjon i 2019 har blitt utvidet og dokumentasjonskravene har blitt spesifisert. Dette er et tiltak for å gjøre det enklere og tydeligere for mottakerorganisasjonene hva som kreves av dem. LNU fortsetter å veilede søkere underveis i hele året, både for å øke kvaliteten på søknader og rapporter, og minske merarbeidet for mottaker og saksbehandler. En tett veiledning sikrer en god og trygg forvaltning.

LNU og NMR vil fortsette det gode samarbeid

det med jevnlig dialog for å optimalisere informasjonsarbeidet til Frifond, og holde hverandre oppdatert for en mest mulig samkjørt forvaltning. Det vil bli planlagt og gjennomført godt informasjonsarbeid, samt tett dialog i arbeidet med utviklingen av et nytt og felles saksbehandlingssystem.

LNU jobber stadig for å videreutvikle ordningen og vil i 2019 jobbe for å fortsette den gode forvaltningen av Frifond-midlene. Frifond vil jobbe for å nå målene om å inspirere til mer og variert aktivitet, forenkle og gjøre ordningen mer brukervennlig, og spre informasjon om støtteordningen til enda flere i Frifonds målgruppe.

